המודיע

בטאון אגודת ישראל העולמית — ירושלים

בס"ד יום ד', פ' ואתחנן י' מנחם־אב מ"ז (5 באוגוסט 87)
דף היומי: בבלי — בבא בתרא פ"א; ירושלמי — גיטין ט"ו

שנה ל"ח גליון 10858
45 אג"ח כ' מע"מ

הוסר העוצר במרכז עזה - הרצח היה מתוכנן ובוצע ע"י מספר מחבלים

הוכנו מראש אמצעי מילוט ואבטחת דרכי מילוט ★ 10 נותרו במעצר ★ בחיפושים נתפשו אלות, סכינים ואמצעי לחימה

העוצר במרכז עזה הוסר אמש בשעה 8, למעט סביבת הרצח של קצין צה"ל סרן רון טל הי"ד. הלילה נפתחה רצועת עזה ליציאת תושבים לשטח ישראל ולהפלגת כלי שיט מחופי הר־צועה.

אלוף פיקוד הדרום, יצחק מרדכי, אמר, שעל הסרת העוצר וההסגר הוחלט, לאחר שכבר בוצעו כל הפעולות, בעקבות הרצח, שחייבו נקיטת צעדים אלה כלפי האוכלוסיה האזרחית.

האלוף מרדכי גילה, שבמהלך פעולות אלה נתפסו מספר אלות וסכינים וכן אמצעי לחימה. האלוף מרדכי ציין, שלדעתו בוצע רצח הקצין בידי חוליה ובכל מקרה, בידי יותר מאדם אחד.

עוד אמר, שמשעת הרצח בצהרי יום א' ברחוב אל ואחדה בעזה, ערכו כוחות הבטחון באזור פעילות עניפה ומגוונת לגילוי הרוצח, או הרוצחים. פעילות זו כללה סריקות, חיפושים, חקירות, פעילות הסברה בקרב נציגי האוכלוסיה האזרחית, שנקראה להשתתף במאמצי החקירה ופעילויות רבות אחרות.

"היום, על רקע הערכה שלנו, שמיצינו את כל הפעילות שחייבה לקיים עוצר במרכז העיר וסגירת היציאה של התושבים מהרצועה ביבשה ובים, החלטנו להסיר את העוצר וההסגר ועתה אנו מעבדים את הנתונים שאספנו ומרכיבים מהם תמונה שלמה יותר להמשך החקירה", אמר האלוף מרדכי. הוא הטעים שוב, שהעוצר וההסגר על הרצועה הוטלו שלא כצעד ענישה, כי אם לביצוע אותן פעולות הכרחיות של כוחות הבטחון בעקבות הרצח וכי גם לא היתה כוונת ענישה כלפי אוכלוסיה, שמרביתה כלל אינה חשודה בביצוע הרצח.

יחד עם זה מסר האלוף מרדכי, שבקטע באזור הרצח ברחוב אל ואחדה ובשתי סימטאות סמוכות, יימשך העוצר גם הלאה. הוא נימק את המשך העוצר בכך, שתושבי אזור זה הבחינו ברוצח, או ברוצחים ולא דיווחו, או העידו על כך עד כה. האלוף מרדכי אמר: "לא יתכן שאיש מבין תושבי קטע זה של הרחוב או הסימטאות לא הבחינו ברוצח, או בחשוד, בעת הגעה למקום, בביצוע הפיגוע עצמו או בשעת מנוסה ואיני מעלה על הדעת, שנסיר מהם את העוצר, כל עוד לא קיבלנו עדויות מהם בקשר לכך". הוא אמר, שלדעתו ביצעו את הרצח אנשים אחדים, או לפחות יותר מאדם אחד. זאת באשר על פי תחקיר הארוע, היה תיכנון לפעולת הרצח, שכוון נגד אזרח או חייל ישראלי והפעולה הצריכה הצבת תצפית, הכנת אמצעי מילוט ואבטחת דרכי מילוט ועוד דברים, שחייבו שיתוף של יותר מאדם אחד".

אלוף פיקוד הדרום דחה את הסברה, שצה"ל נותן עדיפות לפיענוח רצח קצין צה"ל, ברמה גבוהה יותר משל רצח אזרחים ישראליים, בשל היות הנרצח קצין צה"ל. לדבריו, פוענחו עד כה כל מקרי הרצח הישראלים בעזה והוא מקוה, כי גם רצח האזרח ג'יליל גרוסי ממושב מלילות לפני חודש וחצי ורצח סרן טל, יפוענחו גם הם והחקירה תמשך עד אז, כפי שנמשכות הפעולות לגילוי חמשת המחבלים שברחו מכלא עזה וטרם נתפסו.

עוד מסר האלוף מרדכי, שנ־ערכו פניות לאוכלוסיית הרצועה, באמצעות שיחות, מוכתרים, מנהיגים ובקריאות ברמקולים והוסבר הצורך שבשיתוף פעולה עם כוחות הבטחון לאיתור הרוצחים. זאת כדי לאפשר חיים סבירים לאוכלוסיה האזרחית, שברובה אינה מעורבת במעשי טרור.

על הודעת אש"ף, כי "כח 17" אחראי לרצח הקצין, אמר האלוף מרדכי: "הם נוטלים על עצמם אחריות לכל פעולת טרור, אך אין זה מצביע שאכן כך הדבר. עוד מוקדם לקבוע אם היתה זו פעולה של ארגון כלשהו, או התארגנות מקומית לפיגוע". יחד עם זה הט־עים האלוף, שהיתה זו החמורה בפעולות טרור, בשל התעוזה והשימוש בנשק חם וכן בשל הביצוע במקום סואן ותקיפת קצין צה"ל, כשברור שהוא היה חמוש. זאת בניגוד לרצח גרוסי, שהיה באזור לא סואן ואולי מתוך הנחה, שהמנוח לא היה חמוש.

עתה נותרו במעצר רק 10 אנ־שים מתושבי סביבת הרצח, לאחר שבתחילה נחקרו מאות אנשים ולאחר מכן נותרו עשרות רבות במעצר והם שוחררו בסיום חקירתם. (עתי"ם)

שר המשטרה התנצל בפני כ"ק האדמו"ר מפיטסבורג

חסידי פיטסבורג דורשים העמדה לדין של הא־חראים למעשה ופיצויים

שר המשטרה, חיים בר לב, התנצל אתמול בפני כ"ק האד־מו"ר מפיטסבורג שליט"א על התקרית שארעה בליל שבת באולם "מלכי ישראל" בירושלים.

כ"ק האדמו"ר שליט"א השיב לשר: "זה לא בידי. הדבר גרם רעש בכל העולם, לגבי התנצלות צריך לשבת יחד עם הרבי ולראות מה ניתן לעשות. מחמת צום תשעה באב קשה להרחיב את הדיבור אך יש צורך לדבר".

יו"ר הנהלת חסידות פיטסבורג, הרב י. סגל, אמר, כי חסידות פיטסבורג לא תעבור לסדר היום על פעולת המשטרה וכי היא אינה מסתפקת בהתנצלות השר באמ־צעות הטלפון. יו"ר הנהלת פי־טסבורג דרש להעמיד לדין את האחראים להתנהגות המשטרה ואת השוטרים שפעלו במקום. הוא פנה לשר המשטרה ואמר, כי הוא צריך לבוא אישית לאדמו"ר ולה־תנצל בפניו באופן אישי. כמו כן הוסיף הרב סגל, שהמשטרה צרי־כה לשאת בפיצויים על נזק ברכוש ובעגמת הנפש שנגרמו למשתתפי ארוע ליל השבת.

הרב סגל חלק על טענת המ־שטרה, שלא היה שימוש בגז מדמיע בתוך האולם. לדבריו, נמצאו בתוך הבנין שאריות של פצצות גז, שמוכיחות כי המשטרה אכן השתמשה בגז מדמיע בתוך הבנין.

משלחת מטעם חסידי פיטס־בורג נפגשה אתמול עם עוזר שג־ריר ארה"ב בישראל ודיווחה לו על ארועי ליל שבת והתנהגותה של המשטרה. ראשי חסידי פי־טסבורג הביעו בפניו את זעמם, ועוזר השגריר הבטיח למ־שלחת, שיארגן פגישה בין משלחת חסידי פיטסבורג ובין שגריר ארה"ב בישראל, תומס פיקרינג, לקראת סוף השבוע.

בתגובה לידיעות על הטיל "יריחו" של ישראל:

עירק ערכה ניסוי מבצעי בטיל ארוך טווח המסוגל להגיע לכל מקום באיראן או ישראל

"הניסוי המוצלח" לפי הודעות העירקים נערך ביום שני בבוקר ★ הטיל יכול להגיע למרחק 600 קמ"ש ★ אין ידיעות על מערכת ההנחיה של הטיל וכן סוגי התחמושת שהוא מסוגל לשאת ★ גורמים בטחוניים בישראל: העירקים עוסקים זמן רב בפיתוח טילים — אך קשה להעריך מתי יעברו לשלב הייצור

מאת סופרנו הצבאי

העירקים ביצעו ביום שני בבוקר ניסוי ראשון מסוגו בירי טיל ארוך טווח שמדינאים בבגדד שוקדים על תכנונו זה שנים אחרות. כך הודיע אמש דובר עירקי.

כלי התקשורת בבגדד הראו את הטיל בעת ניסוי הירי שלו והשודר דווח כי, כל שלבי הניסוי עברו בהצלחה מרובה. המטרה אליה כוון הטיל נפגעה בעת הניסוי בדיוק בהתאם למתוכנן. לא נמסר היכן בדיוק בוצע הניסוי וכן לא נמסרו פרטים על התחמושת שהטיל מסוגל לשאת. נמסר רק, כי טווח הפגיעה המירבי של טיל זה, הוא כ־600 ק"מ.

זה זמן רב, שהעירקים במקביל למאמצים שהם עושים בתחום הגרעיני, מייחדים משאבים רבים לנסיון לייצר כלי נשק ארוכי־טווח, בעיקר כדי שיוכלו להשתמש בהם לפגוע במטרות בעומק השטח האירני, מדינה עמה היא נמצאת במלחמה זה שמונה שנים. בעבר רווחו השמועות על נסיונות של בגדד לרכוש טילים כאלו, אך גם מוסקווה וגם מדינות מערביות סרבו למכור טילים כאלו למימשל העירקי בשל סרוב זה פיתחו המדענים בבגדד תעשיית נשק עצמאית וכמה מהם יצאו לספפלים שונים בעולם, כדי להרחיב ולהעמיק את ידיעותיהם בתהליכי הייצור של רקטות וטילים.

ידי הטיל הנסיוני שהיה השבוע, מעיד על הצלחתם של העירקים להגיע לבניית טיל משלהם.

גורמים בטחוניים בישראל אמרו אמש, כי אין משום הפתעה בעצם ההודעה, שכן היא היתה צפויה, אך קשה לדעת כמה זמן עוד יעבור בין השלמת התכנון והניסויים ליום שבו ייצרו העירקים טילים מבצעיים, עוד אמרו, כי לעת עתה אין כל מידע באשר למנגנון ההנחיה של הטיל ולתחמושת שאפשר להרכיב בראשו.

יצוין, כי הטווח של 600 ק"מ, שעליו נמסר אתמול כי הוא הטווח המירבי של הטיל העירקי החדש, מאפשר, תיאורטית, לעירקים פגיעה בכל מקום בתחומי מדינת־ישראל, אם ישוגר מהמדבר המערבי, או במרבית שטחה של איראן ובכלל זה עיר הבירה טהרן, המרוחקת כמה מאות ק"מ מהגבול העירקי.

ההודעה העירקית על הניסוי בטיל באה בתום שבועיים של פרסומים רבים שהיו בארצות־ערב על טיל "יריחו" אותו מייצרת לפי פרסומים מערביים התעשייה הישראלית.

לידיעות נתלו דברי פרשנות רבים וחששות מפני מתקפה אפשרית של ישראל נגד ארצות ערב שכולן מצויות היום בטווח ה"יריחו".

יתכן איפה, שיש קשר בין הפרסומים האלו לעתוי ההודעה העירקית. מכל מקום אין ספק, כי "הטיל העירקי" מכוון את המודיעין לעידן הנשק ארוך הטווח החדש ומקנה מימד שלא היה עד עתה לעימות במפרץ הפרסי.

שבועון צרפתי: פריס הבטיחה לסייע לעיראק בשיקום הכור שנהרס ב־1981

פריס — השבועון הצרפתי המאפירי "לה קאנאר אנשיינה" מסר אתמול כי צרפת הבטיחה לעיראק לסייע לה בשיקום של כור המחקר שנהרס בשנת 1981 בהפצצת חיל האוויר הישראלי.

השבועון, המתמצא בדרך כלל היטב בענייני בטחון, אושש את טענותיו בפרסמו קטעים מתוך מה שהוגדר כשדר חשאי מאת ראש הממשלה הצרפתי, ז'אק שיראק, לנשיא עיראק, צדאם חוסיין. לדברי השבועון העבר השדר בחודש יוני ע"י השר הצרפתי לסחר־חוץ, מישל נואר.

עליה ניכרת במספר המדינות (וישראל בכללן) המספקות נשק לצדדים במלחמת המפרץ

בון — מספרן של המדינות המספקות נשק לצדדים במלחמת המפרץ הפרסי עלה במידה ניכרת בשלוש השנים האחרונות, כאשר מספר ספקיותיה של איראן הוכפל, ואילו מספר הספקיות של עיראק הצטמצם — על כך מסר אתמול מומחה בינלאומי לסחר בנשק.

האלסר שטוטצלה, מנהל המכון הבינלאומי לחקר השלום שבשטוקהולם, הביע את הדעה, כי עלית מספרם של ספקי הנשק מצביעה על כך, כי אמברגו שיוטל ע"י האו"ם לא יוכל לשים קץ למלחמה.

בהמשך דבריו ציין שטוטצלה: "בשנת 1984 סיפקו 19 מדינות נשק לעיראק — ואילו היום הצטמצם מספרן לתשע בלבד. באותה שנה סיפקו 11 מדינות נשק לאיראן, ואילו היום עושות זאת 16 מדינות". בין המדינות המספקות נשק לאיראן לבדה מנה שטוטצלה את ישראל, אלג'יריה, ארגנטינה, קנדה, קניה, דנמרק, פינלנד, דרום־קוריאה, לוב, מקסיקו, טיוואן, סינגפור, סוריה, טורקיה, וייטנאם ותימן.

שטוטצלה הוסיף וסיפר כי סין העממית הינה כיום ספקית הנשק העיקרית לאיראן ולעיראק כאחת. לעיראק מעבירה סין נשק דרך מצרים, ולאיראן — דרך צפון קוריאה. כלל הכנסותיה של פקין מאספקת נשק זה מסתכמות היום ביותר ממיליארד דולר.

איראן לבדה ייבאה נשק ביותר מחמישה מיליארדי דולר מאז החלה המלחמה.

אספקת הנשק לעיראק מאז שנת 1980 נאמדת בסך שבין חמישה ותשעה מיליארדי דולר (ע"ר).

ישראל "מנתקת מגע" עם החוקרים בפרשת פולארד

בית המשפט האמריקני הכיר בחסינות הדיפלומטית של קמחי ושווימר

מאת סופרנו המדיני

ישראל הודיעה לוושינגטון שלא תשתף עוד פעולה עם החוקרים האמריקאים, המוסי־פים לדוש בפרשת פולארד שכן היא רואה את הענין כסגור ולא תסכים שנציגיה ייחקרו ע"י חוקרים אמריקאים.

עמדתה התקיפה של ישראל שהו־עברה בימים האחרונים לוושינגטון מבוססת על נצחון ישראלי בענין זה בבית המשפט הפדראלי. התובעים במשפט פולארד חזרו ותבעו, שהפקידים הישראלים ייחקרו על ידם, ובין היתר הזכירו את שמותיהם של מנכ"ל משרד החוץ לשעבר, דוד קמחי, הרמטכ"ל לשעבר, משה לוי, וכן התע־שיין אל שווימר. בהחלטה עקרונית שפורסמה רק שלשום, הכיר בית המשפט האמריקני בזכויות החס־סינות הדיפלומטית של קמחי ושו־ימר, שלא להיחקר בענינים שעסקו בהם בתוקף מעמדם הדיפלומטי.

הרמטכ"ל לשעבר הביע נכונות להיחקר ע"י האמריקאים, אולם ממשלת ישראל אסרה זאת עליו. כזכור, אסרה ממשלת ארה"ב את כניסתו לשיטחה, למרות שרצה להשתלם בארה"ב. לבסוף בחר להשתלם באחת ממדינות אירופה.

ארה"ב לוחצת על שמיר להסכים לועידה בינלאומית

אחד מעוזרי שולץ עומד להגיע לדיונים עם ראש הממשלה ★ חוגי שמיר: תוצאה של לחצי פרס

מאת סופרנו המדיני

מנוי וגמור עם ארה"ב לא להניח את ההזדמנות הנוכחית והיא תמשיך לעשות כמיטב יכולתה לקדם את תהליך השלום. לדעתה יש בהסכמתו של חוסיין להשתתף בועידה בין לאומית יסוד להסדר שלום מקיף באזור — כך הודיע שר החוץ האמריקאי, שולץ, בשיחות היכרות עם השגריר הישראלי החדש בארה"ב, משה ארד.

בשיחתו הסביר שולץ, כי למרות הפקפוקים שהיו לו בראשונה לגבי הועידה הבין לאומית, והוא אף נמנע מלגלות תמיכה מוצהרת בועידה זאת, הרי לאחר שיקול יסודי הגיע למסקנה שאסור להמשיך בקפאון, ויש לעשות כדי להפשיר אותו והדרך היחידה היא הועידה הבין לאומית.

שולץ הודיע לארד, כי כבר בימים הקרובים ישגר לישראל את עוזרו, הנוכח מעורביו. הוא את צ'ארלס היל, שעבד בשעתו בשגרירות האמריקאית בתל אביב, מתוך נסיון להפיג את חששותיו של ראש הממשלה שמיר מפני ועידה כזאת.

פקיד זה ידון עם שמיר בפרוטרוט על כל נקודת פקפוק שהועלתה על ידו בקשר לועידה הבינלאומית ויבטיח לו את עזרתה של ארה"ב, גם בצורת מיזכר כתוב וחתום, שעמדותיה של ישראל לא יפגעו כשום פנים ובמקרה שייעשה כל נסיון לכפות על ישראל פתרון שלא לרצונה, תפסיק ארה"ב בו ברגע את השתתפותה בדיונים.

עד לפני כחודשיים רצה שולץ עצמו להגיע לישראל, אולם כל עוד התנהל הויכוח בין המערך והליכוד לא רצה להפגין מעורבות בולטת כיון שעברה כבר תקופה ארוכה ולא נראים כל סימני התקרבות בין העמדות, רואה ארה"ב חובה לעצמה להתערב בדבר, מחשש שבריה"מ, שכבר זכתה להישגים מרשימים בהתערבותה באזור, תחזוק לחלוטין את רגליה של ארה"ב תגרום לצמצום השפעתה באזור.

מחוגי ראש הממשלה צויין, כי ישראל תקבל ברצון כל נציג אמריקאי וראש הממשלה יסביר לו במדויק את עמדתו. לדעתם, יימנע שולץ מהפעלת לחץ על ישראל, למרות שהוא נתון בלחץ כזה מצד שר החוץ שמעון פרס.

כן נכנסה למערכה ראש ממשלת בריטניה, מרגרט תאצ'ר, אף היא לפי בקשתו של פרס, בביקורה האחרון בוושינגטון תבעה נמרצות מהממשל, שהוא היחיד היכול להפעיל את השפעתו על שמיר בענין זה.

שני חיילי יוניפי"ל נפצעו ביריות צה"ל

סיירו באזור הבטחון ללא תאום עם צה"ל

שני חיילי יוניפי"ל מהכוח הנורווגי נפצעו קל ביום שני בלי־לה, מירי של כוח צה"ל שהיה בסיור שיגרתי בגזרה המזרחית של אזור הבטחון בדרום לבנון.

כתב עתי"ם שלמה חזר מוסר, כי התקרית ארעה אחר חצות, כוח של צה"ל הבחין בתנועה רגלית חשודה בקירבת גבול אזור הבט־חון. הכוח פתח באש לעבר הדמ־ויות ובסריקות שהיו לאחר מכן התברר כי בכוח הרגלי היו חיילי יוניפי"ל, שסיירו באזור ללא תאום עם כוחות צה"ל, כפי שמקובל.

רופא ישראלי טיפל בפצועים, שאחד מהם נפצע ברגלו ושני נפצע בידו. הם פונו לבית החולים של האו"ם בנקורה.

התקרית נחקרת ע"י צה"ל. יחידות הקישור לאו"ם מקיימות קשר הדוק עם מפקד יוניפי"ל בנושא הארוע.

לכתב עתי"ם נודע כי עם היוו־דע דבר התקרית התקשר אלוף פיקוד הצפון, יוסי פלד, למפקד יוניפי"ל הגנרל אגלונד, וסיכם אתו כי הנושא ייחקר במהירות ואם יימצאו אשמים הם יטופלו כמקובל.

רבבות אירנים מ"משמרות המהפכה" התפרסו בחוף מיצר הורמוז

טהרן מזהירה מפני התקרבות אוניות מלחמה זרות ל"אזור האימונים" במפרץ

לונדון — אירן הזהירה אתמול אניות מלחמה זרות מלהתקרב אל אזור האימונים הימיים שכו־בצעים המשמרות המהפכנים, "אחרת אנו נתמודד איתם בתוקפה".

סוכנות הידיעות האירנית מסרה, כי עשרות אלפי אנשי "המשמרות המהפכנים" התפרסו לאורך החוף בצד האירני של מיצר הורמוז לקראת האימונים הימיים שהחלו ביום שלישי.

מפקד המשמרות המהפכנים אמר, כי 55 דיוויזיות של מתנדבים משלושה מחוזות יטלו חלק בתמרונים, ששמם המבצעי שלהם "שאהדאת".

בידיעה נאמר, כי אוניות מלחמה זרות הוזהרו מלהתקרב למים הטריטוריאליים של אירן, כדי להימנע מהתמודדות עם כר חותיה.

לארה"ב יש היום תשע אוניות מלחמה באזור המפרץ הפרסי, כמה מהן עוסקות בליווי שיירות של מיכליות לכווית וכמטה.

גם לסובייטים, לצרפת ולב־ריטניה יש אוניות מלחמה באזור.

מקורות חברות הספנות אמרו, כי עד כה טרם נמסר על תקריות כלשהן כתוצאה מן התמרונים האלה.

במו כן, ארבע עד חמש אוניות מלחמה עברו אתמול דרך מיצר הורמוז ללא תקלה.

המקורות ציינו, כי התמרונים מתקיימים בתוך המים הטריטו־ריאלים של אירן, צפונית לתעלת המים העמוקים, העוברת במיצר מול כף עומאן.

סוכן חברת ספנות התבטא, כי "עד כמה שידוע לו, זה תמרון צבאי שיגרתי, שאין בו משום התערבות במספנות המסחריות".

אירן הכריזה על תחום מים טריטוריאלים במרחק של קרוב ל־20 ק"מ. (ע"ד וע"צ)

נפתח שלב ראשון של התימרונים האירניים

טהרן — "משמרות המהפכה" האירניים פתחו אור לאתמול בשלב הראשון של תימרונים ימיים, המתנהלים בכיסוי מיצר הורמוז — על כך מסר רדיו טהרן.

מפקד בכיר של כוחות "משמרות המהפכה" עמד על "האופי הרציני" של תימרונים אלה.

ממפקדת "משמרות המהפכה" נמסר, עוד, כי תימרונים אלה, מבוצעים ע"י כוחות ימיים של "המשמרות" וע"י אוכלוסי המחוזות הדרומיים של איראן, וכן בהשתתפות 4 דיוויזיות שריון וכוחות אויר והנדסה.

מטרת התימרונים היא להגביר את בטחון גבולותיה הדרומיים של איראן, תוך הדגשת ההגנה על החופים ועל איים איראניים בים עומאן ובמפרץ הפרסי (ע"צ).

חילופי האשמות בין שגרירי סעודיה ואירן בוושינגטון

וושינגטון — שגרירי אירן וסעודיה הוקיעו זה את זה כשר קרנים בבלי התקשורת האמ־ריקנים והחליפו האשמות בקשר לאליבות שהתחוללה במכה.

השגריר הסעודי, הנסיך באנדר בן־שולטאן, אמר, כי "המשמרות המהפכנים" האירנים עמדו מא־חורי ההתפרעויות בעיר, אשר בהן נהרגו מאות בני אדם.

הוא אמר כי רבים ממקרי המ־וות אירעו כתוצאה מריצות בהלה, שהאירנים נסוגו מפני משטרה סעודית.

לעומת זאת טען השגריר האירני בוושינגטון, ראג'אי חר ראסאני, כי המשטרה הסעודית פתחה באש על האירנים "בתרגיל עצוב של השמדת עם".

חוראסאני הזהיר, כי אם שלטו־נות סעודיה לא ילמדו לקח ולא ימנעו מעשי אליבות כאלה, "מישהו יפסיק את מעשי האלי־מות". הוא לא היה מוכן להבהיר את דבריו.

"הם שקרנים. הכל יתגלה יהעיים זאת, אמר חוראסאני על השגריר הסעודי ועל פקידים סעודים אחרים. (ע"ר)

● ונתי־עמן — ירדן מנהלת מגעים לפיוס בין סוריה ועירק, בעקבות פרשת הפלת מטוס סורי, שחדר בטעות לתחום האויר העירקי. (ע"ר)

"גאז פרינס" יצאה ממיצרי הורמוז וממשיכה ליפן

כווית — מיכלית הדלק הכ־וויתית "גאז פרינס", המניפה את דגל ארה"ב, יצאה מים שמאן ובשתה אתמול את דרכה לעבר יפן — על כך נמסר ממקורות ספנות בכווית.

המיכלית בת 46,723 הטונות, ובה מטען של גז בוטאן וגז פרופאן נוזליים, עברה ביום ב' בשלום את אזור המכנה של מיצר הורמוז.

תת האדמירל האורלד ברנלסן, מפקד כוח המשימה האמריקאי באזור סיפר לעתונאים השוהים באונית הדגל "לאסאל", כי במשך 4 השעות של מעבר המיכלית במיצר הורמוז, הבחינו "בפעילות מוגברת של כלי שיט" לאורך חופי איראן.

"אולם לא קרה שום דבר מד־איג: כלי השיט לא יצאו אל המיצר, ולא ראינו בהן מכוונה לש־ירה", הוסיף ברנלסן. (ע"צ וע"ד).

72 מתו מגל החום ארה"ב

וושינגטון — גל חום הפו־קד את ארה"ב מזה שבועיים גרם למותם של 72 אנשים.

השבוע הגיעו הטמפרטו־רות ליותר מ־40 מעלות צלזיוס במקומות רבים בדרום ארה"ב והושעים שבאלבאמה הגיע הטמפרטורה עד 43 מעלות צלזיוס (ע"צ) (ראה ידיעה בעמוד ד').

נורווגיה דורשת מישראל "הסבר מלא"

אוסלו — נורווגיה מחתה אתמול בתוקף בפני ישראל לאחר ששני חיילים נורווגיים בכוח יוניפי"ל נפצעו בלבנון באש ישראלית.

ממשלת נורווגיה דרשה מי־שראל "הסבר מלא" על סיבת התקרית ונסיבותיה — אמר דובר של משרד החוץ הנורווגי, בהו־סיפו, כי ממשלתו מתייחסת לתקרית ברצינות רבה. (ע"צ)

שר הבטחון מביע צער על פציעת החיילים הנורבגיים

שר הבטחון, יצחק רבין, הביע אתמול צער על התקרית שהיתה בדרום לבנון, אשר במהלכה נפצעו שני חיילי יוניפי"ל מנורבגיה.

רבין הוסיף, כי תקריות מסוג זה עלולות להתרחש בשל המתי־חות השוררת באיזור, שאינה מא־פשרת למנוע כליל תקריות כאלה. (עתי"ם)

פרס נועד עם ראש עירית בית לחם

מאת סופרנו המדיני

שר החוץ שמעון פרס נועד אתמול עם אליאס פרייג', ראש עירית בית לחם, העומד לצאת לרבת עמון.

אליאס פרייג' נמנה בין האישים המרכזיים ביהודה ושומרון הנ־קורבים ביותר למלך חוסיין, ויש להניח כי פרס מסר לו על הסיכויים לכינוס הועידה הבין לאומית. מתוך תקוה שחוסיין לא יחזור בו מההסכמה שנתן בשעתו בדבר הסידורים המוסכמים לועידה הבין לאומית.

חוגי משרד החוץ ציין, כי בשיחה נדון גם המצב בשטחים.

תחזית מזג האויר

תחזית מזג האויר להיום: עליה קלה בטמפרטורות. גובה הגלים: 40 עד 80 ס"מ.

הטמפרטורות התחזויות: ירושלים 20 עד 32, תל אביב 24 עד 31, חיפה 24 עד 33, באר שבע 22 עד 35, צפת 20 עד 32, טבריה 24 עד 36.

קול בכי ומספד בירושלים

לקראת השלושים להסתלקותו של אביר הרועים, שר התורה, גאון ישראל והדרו, משרידי דור דעה וממקימי עולה של תורה בארה"ב מרן הגאון

רבי יעקב יצחק הלוי רודרמן זצוקללה"ה

ראש ישיבת "נר ישראל" בבולטימור ומראשי מועצת גדולי התורה באמריקה

יתקיים מספד תמרורים

אי"ה מחר, יום חמישי. פרשת ואתחנן, בביהכנ"ס הגדול "היכל שמואל" בקרית מטרסדורף, רחוב פנים מאירות 1, בשעה 8.45

יספידוהו: הגאון הגדול רבי דוד ליפשיץ שליט"א אב"ד סובלאק, נשיא "עזרת תורה"

הגאון הגדול רבי מאיר צבי ברגמן שליט"א ראש ישיבת רשב"י בני ברק

הגאון הגדול רבי שמואל קמינצקי שליט"א ראש ישיבת פילדלפיה בארה"ב

תלמידי ישיבת "נר ישראל"

תפילת מעריב בשעה 8.30

הקמת מצבה

במלאת שנה להסתלקות, בעלי אבינו ומבנו, עטרת ראשנו

הר"ר אברהם יהושע ראטה זצ"ל

מבערגעמאד־מלמה שוחידה

נעלה לקברו בהר הזיתים ביום חמישי י"א מנחם"א בשעה 17.30

משפחות רוט, רוזנגרטן, קעניג

סופר טקס (מומחה) רש"י 12 בני ברק. מבצע גדול על גמר המלאי חלוקים לנערות וילדות 20% בהנחה של ממחיר בית הרושה חלוקים לנשים במבצע 42—30 שקל להתראות

קורס לגרפיקה ציור רשום ואיור ברמה גבוהה לרציניות בלבד 02־381998

לבית ספר בית יעקב במכסיקו סיטי דרושה מנהלת חינוכית דוברת ספרדית לפרטים טל. 705070 בין השעות 14.00—16.00, מ־21.00—23.00

לבית ספר בעמנואל דרושות מנהלות עם נסיון בעבר תנאים טובים גם לבעל לפנות טל: 052־921431

מאנגליה! מבחר ענק של בגדים יפיפיים לנשים (עד מידה 52 ולהריון) לנערות לילדות לתינוקות בגדים ונעליים בובבתיים! חלוקים הערב (י' באב) וביום חמישי רצוף מ־10 בבוקר עד 22 ובמוצש"ק בני ברק אשלג אבן גבירול 4 (ליד סוקולוב) 788449

חבל להחמיץ מכירה ענקית ● חולצות חורף חדישות ● חולצות קיציות מיוחדות בגדי בנים (עד 4T) ● חליפות בנים 6—14 ● בגדי בנות ● מפות בפינת הזול בגדי תינוקים/ות עד מו ש"ת וצעצועים בימים ד' ו' מ"א, מוצש"ק פר ואתחנן, יום ב' י"ד מנ"א בין השעות 20.00—23.00 ברח' דמשק אליעזר 7 בני ברק דירה 8

התפנה בעל תפילה עם רקע חזני לימים נוראים הבעל"ט (גם בעל תוקע) טל. 052־921431

אברך חליפות לבחורי ישיבות ואברכים רח' מלכי ישראל 5 מעלה, (נפסאג') חליפות ארוכות בגזרה מעולה חליפות בגיר ב־22% הנחה או 3 תשלומים + 5% הנחה

מבצע חסר תקדים תספורת 7 ש"ח רח' חבקוק 8 בני ברק ק"ב משעה 1.00 — 9.00 לפנה"צ והיום יום ד' משעה 3.00 אחה"צ

אולמי שיר־ניסל רח' ירושלים 13 פינת ר"ע ב"ב טל. 03־702913 האולם המוכר בעיר תחבורה מכל קצוי העיר ומירושלים ואשדוד עד למקום

כנר אומן נותן שיעורים פרטיים בכינור ומנגן בשמחות 03־5740926

סוף לנוקים פן הדברה מוקדם 03־424244

PRINCESS "הפרינצס" מגיעה! פרטים ביום ו'.

בס"ד מפאת שיבושים בדואר הרינו להודיע כי חתונת בנינו היקרים שיחיו תתקיים מחר יום חמישי י"א אב (6.8.87) בשעה 6.30 בערב (לפני השקיעה) באולמי "הפצירי" רח' ירמיהו 27 רוממה י-ם יברוב — פרימן

בס"ד ישיבה לצעירים "עטרת משה" רח' ירושלים 6 בני ברק

הננו להודיע בזה להורים אשר מפאת סיבות כלשהם לא הגיע אליהם הפרטים בקשר לרישום בניהם שנתקבלו לישיבה, שיואילו נא לפנות למשרד הישיבה ברח' אבן גבירול 28 (פינת רח' רמב"ם 39)

מחר ביום חמישי י"א מנ"א בין השעות 9.00 עד 12.00 לפנה"צ ע"מ לסדר הרישום הצורך להנהלה

המועמדים להתקבל כתלמידי הישיבה ועדיין לא קבלו תשובה בכתב מתבקשים להתקשר בהקדם ל— : ראש הישיבה

הגאון הרב חיים קורנברג מימון 8 טל. 709530

הרב הגאון הרב צבי צביאלי, יהודה הלוי 24 טל. 795949

המשגיח הרוחני הגאון הרב יעקב פישר הרצוג 29 טל. 793791

בברכת הצלחה וביקרא דאוריתא ההנהלה

מה היום מיומיים אפיקי נחל היום יום ד' — אחרי הצום רחצת לילה לגברים ב־7 ש"ח בלבד בין השעות 18.00 — 22.00

לנשים — היום מ־17.30 — 13.30

הסעות ירושלים: יציאה 12.00, 16.30 חזרה 18.00, 20.30, 22.00

שימו לב, תחנת היציאה במסלול א' בירושלים היא, ברח' שטראוס 16 ע"י מוניות גאולה והתחנה שניה ברח' יחזקאל פינת עזרא (ולא כפי שפורסם)

יתר התחנות במסלול א' הוא במסלולים הנוכחים כפי שפורסם!

מאשדוד יציאה, 17.30 חזרה 21.15

מרחובות יציאה: 13.45, 18.30 חזרה 18.00, 21.15

מסלולי ההסעה ברחובות ובאשדוד כפי שפורסמו

פרטים נוספים למסלולים בתחנות מירושלים, רחובות, אשדוד

מרחבים בע"מ טל. 02־525179 02־526394

טל. נוסף לאשדוד בלבד 055־31505

בני ברק יציאה 13.00, 17.00 חזרה 18.00, 20.15, 22.00 במסלולים כפי שפורסמו

לפרטים נוספים בבני ברק דורכי נעם 03־703296 03־786520 ועם תפוס בכל הטלפונים הנ"ל לרשותך 03־786520 ואם תפוס בכל הטלפונים הנ"ל לרשותך להתראות

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

הד היום

עד אנה בכיה בציון ומספד בירושלים?

מ/ה. זר לא יבין זאת, כל כך הרבה שנים עברו מאז חרב בית המקדש וישראל גלו מארצם, הלכו גולה אחר גולה, דמם נשפך כמים ואין קובר, ושרידי חרב בכל דור ודור נרדפים על צוארם, והם חוזרים ומקוננים, מורידים דמעה כמים, יושבים על הארץ ומתאבלים, אבלי ציון וירושלים, כאילו זה עתה חרב הבית ונשרפו ארמוני ה'. כי למדנו, כל דור שבית המקדש לא נבנה בימיו כאילו נחרב בימיו.

הרגשה זו מלווה מאז את האומה הישראלית, בכל גלויותיה, בצפון, מזרח, בדרום ומערב, מתאחדים הלבבות ממרחקים ועיניהם צופיות לציון בתפלה ותקוה, "ותרחם ציון ותבנה חומות ירושלים". זו התקוה של שנות אלפיים מלווה את האומה הדוויה והסחופה, כי מאז ועד היום הזה נשפך דמם כמים על ידי שונאי ישראל, שקמו עליה בכל דור ודור ומבקשים להכחידה מתחת שמי ה'. אותה איבה שפירוה אותנו בין האומות, ממשיכה לפעפע בעת ותעצומות. תולדות ישראל רצופים גזירות, שחיטות ורדיפות, והם מקבלים באהבה יסורים, ומאמינים כי זו גזירה שנגזרה משמים, ואין עצה ואין תבונה; כי חטא חטאה ירושלים, ומהו החטא שבגללו חרבה ירושלים במקדש שני.

ועל כך משיבים חכמי ישראל, מפני שהיתה בה שנאת חינם, ללמדך שקשה היא שנאת חינם, שהיא שקולה כנגד אותן שלש עבירות, עבודת אלילים, גילוי עריות ושפיכות דמים. שנאת חינם זו שבגללה אבדנו והלכנו לגלות, נחרב בית המקדש, לא פסקה, ואין ירושלים נבנית אלא באהבת חינם. השד מצינו, שהקודש ברוך הוא ויתר על שלש עבירות חמורות, אלה, ולא ויתר על מאסה של תורה, ועל השאלה, על מה אבדה הארץ? משיב הנביא ירמיהו, על עזבם תורתי, חז"ל מוסיפים הדורשים, הלואי אותי עזבו ותורתי שמרו, מתוך שהיו מתעסקים בה, המאור שבה היה מחזירם למוטב.

שנאת חינם זו משתוללת בכל עוזה מאז ועד ימינו. ואין דורש ואין מבקש, אלה, שעזבו את ה' ותורתו לא שמרו. מוסיפים להגות שנאה קשה משאול לאותם יהודים, אבלי ציון וירושלים, המצפים כל יום לגאולה האמיתית, הם ממרה לשנאת חינם, עבירה שהיא שקולה כנגד כל העבירות.

ביום זה שבו אנו חוזרים ומתעסקים ומקוננים על חורבן הבית וגלות השכינה, עלינו לחזור ולשנן לנו ולאחרים, כי לא בכח ולא בחיל יביאו לנו את הגאולה שאנו מצפים לה, בכל יום ובכל שעה. היא תבוא לנו, אם נדע להכיר באמת זו, שאין לנו בררה אחרת, אלא באהבת חינם.

אלה שהתלו להחדיר בהמון עם את הרצון לגאול את עצמם בחיל ובכוח, עומדים לפני שוקת שבורה, לא למדו מוסר וממשיכים לשאת ברמה את נס המרד באלוקי ישראל ומתרחקים מתורתו. עובדי אלילים אלה ממשיכים למגוד לכוח, ומעקרים את האמונה מליבם של תשב"ר, שהם כתינוקות שנשבו.

קשה לעמוד ולקונן על ישראל ביום זה, ואנו מצווים לחפש כף וכות. ואין לך כף וכות גדולה יותר מזו, לראות אותם ורבבות אלפי ישראל, כשהם חולצים מנעליהם מתאבלים כדין על חורבן שאירע לנו לפני קרוב לאלפיים שנה ומתעמקים באותם דברים שמספרים לנו על האסון שקרה לעם היהודי, אסון שהוא מלווה אותנו לאורך כל הגלויות.

בזכותם של אלה עתידים אנו להגאל גאולת עולמים, והקול ההלך ומהדהד מסוף העולם ועד סופו, תרחם ציון כאשר אמרת, ותכוננה כאשר דברת, תמהר ותחיש גאולה ותשוב לירושלים ברחמים ואז כאשר ינחם את ציון, ינחם את כל חורבותיה, ששון ושמחה ימצא בה, תודה וקול זמרה, במלים אלה אנו מסיימים את דברי הקינות והעקתם. לנחמה ולגאולה אנו מצפים בכליון עינים. דורנו לא זכה עוד לראות בהגשמתה של נבואה זו. אלא, שאין אנו מאבדים את התקוה, כי בוא יבוא משיח צדקנו במהרה בימינו. ואז נשיר שיר חדש על הגאולה ועל התמורה.

משכת החקירה הנגדית של התביעה:

דמיאניוק הסתבך בשאלה אם היה נהג במלחמת העולם השניה ובפרט בטרבלינקה

איוואן דמיאניוק הסתבך אתמול בהתחדש חקירתו הנגדית בבית המשפט בירושלים בשאלה אם היה נהג משאית בתקופת מלחמת העולם השניה, לרבות במחנה ההשמדה טרבלינקה, או שלמד נהיגה, כפי שהוא טוען, רק ב־1947, בעת ששבר בשבילי הצבא האמריקאי בגרמניה הכבושה.

התובע מיכאל שקד הטיח כלפי הנאשם: אתה חושש לספר לנו שהיית נהג בתקופת המלחמה מפני שבטרבלינקה. שם הפעלת את מנועי הגאזים, היית גם נהג משאית. על כך העיד גם קצין הס.ס. אוטו הורן? הנאשם כפר באשמה זו וחזר וטען כי לא היה בטרבלינקה. לא ידע להנהג במשאית ולא נהג במשאית כל מלחמת העולם השניה.

בהמשך הדברים הסתמך התובע שקד על עדותו של פושע המלחמה פיודור פדרנקו. האוקראיני שהועסק ביחד עם "איוואן האיום" בטרבלינקה בהשמדת יהודים, גורש לברית המועצות נשפט שם והוצא להורג לאחרונה.

עו"ד שקד: כה שמספר פדרנקו מסביר את הסיבה למה אתה לא רוצה לומר שהיית נהג. פדרנקו העיד בארה"ב כי היה ברובנו. חולם ואחר כך בטרווניקי.

הנאשם: כך שמעתי שהוא אמר.

עו"ד שקד: פדרנקו מספר כי בעת שהיה בחולם הציבו הגרמנים את השבויים במסדר ושאלו מי מהם נהגים או מכנאים. הוא צעד קדימה ביחד עם עוד מאתיים איש ונכה גייסו אותו לטרווניקי (מחנה האימונים של כוחות העזר הגרמניים). משם הועברו למחנות השמדה שונים, ביניהם סוביבור וטרבלינקה).

התובע שקד המשיך ואמר: הוציאו נהגים ומכנאים, לכן זה מפריד אותך לספר לנו שהיית נהג.

הנאשם: מה שהוא סיפר זה עניינו. מה שאני מספר זו האמת שלי.

שאלה: אתה לא גוייסת מחולם או מרובנו לטרווניקי?

תשובה: אני כבר אמרתי שנלקחתי מחולם לגרץ.

שאלה: אתה סיפרת כי היה בחולם במצב קשה מאד. אמרת שהיית מוכן למות בשביל כיכר לחם.

הנאשם השיב על כך בחיוב.

שאלה: והנה באים הגרמנים ומחפשים נהגים וטכנאים?

הנאשם: נכון, הם חיפשו אנשי מקצוע כאלה.

שאלה: ואתה לא אמרת לגרמנים: אני מכונאי, אני יודע לנהוג, הקחו אותי?

הנאשם: לא יכולתי לענות כך מפני שלא ידעתי לנהוג.

כאן העלה התובע את העובדה שלפני המלחמה נהג דמיאניוק בטרקטור באוקראינה. כאשר נשאל על כך הוא אמר, הגרמנים אז לא ביקשו טרקטוריסטים. הם שאלו על נהגים ואני לא הייתי נהג.

אב בית הדין השופט דב לוין שאל את הנאשם: היית בחולם במצוקה קשה. היית רעב ללחם ועבדת קשה במכרות, והנה שואלים אם יש שם נהגים ומוציאים אותם מהמחנה לעבודה אחרת?

הנאשם השיב בחיוב.

השופט: זה צריך להיות פיתוי לאדם במצב כזה, ויכולת לפתות לומר אני נהג של טרקטור?

הנאשם: אבל איש לא שאל על נהגי טרקטור. נכון שידעתי לנהוג בטרקטור אבל לא הייתי נהג טרקטור טוב, והיה הבדל בין טרקטור סובייטי לטרקטור גרמני.

כאן עלתה גם סתירה בין טענת הצד שאמר כי בברית המועצות אי־אפשר ללמוד נהגות ברכב רק למי שלמד שבע כיתות בבית ספר יסודי, והוא למד רק ארבע שנים. מר שקד קרא מעדותו של פדרנקו שאמר כי היה נהג משאית בברית המועצות אף על פי שלמד רק שלוש שנים. על כך השיב העד כי הוא משוכנע שהוא מדבר אמת ורק מי שגמר שבע שנות לימוד יכול היה אז להיות נהג בבריה"מ וניתן לברר זאת.

שקד: ואני אומר לך כי לא רק בצבא הסובייטי אלא גם בטרבלינקה היית נהג משאית. יש בסיס לדברים האלה מעדותו של קצין הס.ס. אוטו הורן. הוא זיהה את התמונה שלך כ"איוואן האיום" שהפעיל את תאי הגאזים. הוא סיפר כי אתה ושמידט עסקתם במשאיות ובמנועי משאיות.

כאן קם הסניגור ג'ון גיל והתנגד לשאלה בטענה שעדותו של הורן טרם הוגשה רשמית כראיה לבית המשפט. על כך השיב התובע שקד כי הוא מסתמך בעניין זה על מקור של ההגנה בעדותו של הורן, דברים שנאמרו בנוכחות הסניגור הקודם אוקונור.

בית המשפט החליט לקבל את בתנאי את עדותו של הורן, בכפוף לקבלת העדות כראיה בשלב מאוחר יותר.

בתחילת החקירה הנגדית נשאל הנאשם איוואן דמיאניוק בקשר לנסיעות אשתו פעמיים מארה"ב לבריה"מ, ב־1964 ו־1966.

התובע מיכאל שקד: כל הזמן טענת בעת שנחקרת בארה"ב כי פחדת מן הסובייטים מאחר ולטענתך הם רואים בך בוגד ואתה צפוי שם לעונש מוות. איך אתה מסביר שאיפשרת לאשתך לנסוע לבריה"מ? הרי יכולים היו להחזיק בה ולדרוש את בואך? העד השיב כי אמנם חשש מן הסובייטים אבל אשתו החליטה לנסוע. הוא הודה שהיה בכך סיכון.

העד נחקר לאחר מכן בצורה מפורטת ביותר ובמשך למעלה משלוש שעות על שאלת עבודתו כנהג במלחמת העולם השניה ואחריה ובעניין זה נתגלו סתירות בעדותו של הנאשם, שהוא לא טרח להסביר.

כל הזמן הוא טען בעקשנות שבאוקראינה, לפני גיוסו לצבא, הוא נהג בטרקטור בלבד. לטענתו הוא לא נהג אף פעם ברכב אחר, עד שעבר קורס נהיגה ב־1947 בצבא האמריקאי בגרמניה, ועבד אחר כנהג משאית במשך שנתיים וחצי. לפני כן, טען הנאשם לאורך חקירתו הנגדית, לא ידע לנהוג ולא נהג אף פעם לא במכונית פרטית ולא במשאית.

בעקבות דברים אלה הציג בפניו התובע מיכאל שקד את טופס השאלון שמילא הנאשם ב־1948 לצורך קבלת אשרת הגירה לארה"ב. בטופס זה, בתשובה לשאלות

(המשך בעמוד ג')

תגובות בעולם הערבי למהומות במכה:

מנהיגי מדינות ערב תומכות בסעודיה

רק לוב תומכת באירן ★ האירנים מבטיחים לנקום ודורשים ועדת חקירה של האו"ם ★ ארה"ב דוחה אשמות נגדה

לונדון — תגובות בעולם הערבי והמוסלמי למאורעות הדמים במכה משקפות את הקרע בין תומכי אירן לבין תומכי עירק במלחמת המפרץ, ואת הקרע בין כיתות השיעה והסונה באיסלם.

חוסיין מלך ירדן, חסן מלך מרוקו ונשיא מצרים חוסני מובארק היו בין אלה שהביעו עד כה תמיכה בסעודיה. ואילו מנהיג לוב, מועמר קדאפי, שמיתן לאחרונה את תמיכתו האיתנה באירן במלחמתה עם עירק, קרא לגוף איסלמי בינלאומי לפקח על המקומות הקדושים לאיסלם בסעודיה.

עירק, מצידה, המליצה שלא לאפשר יותר לאירנים לגשת למקומות הקדושים לאיסלם.

בבעל בק שבלבנון הפגינו ביום א' חמשת אלפים אנשי מליציה פרו־איראניים בהפגנת מחאה נגד שליטי סעודיה.

נשיא פאקיסטאן, מוחמד זיא־אל־חק, יצא בקריאה לאחדות בקרב כל המוסלמים, והביע צער על הדם שנשפך במכה.

אמצעי התקשורת הפאקיסטאניים הרשמיים דיווחו כי זיא־אל־חק ניהל שיחה טלפונית עם פאהד, מלך סעודיה, והביע את תמיכתו במלך ובעמדת ממשלתו.

פאקיסטאן, ששיגרה השנה כשבעים אלף מוסלמים למכה, משתדלת לשמור על יחסים טובים עם סעודיה ועם איראן כאחד.

נשיא סוריה, חאפז אל אסד, ניהל שיחה טלפונית עם פאהד, מלך סעודיה, והביע בפניו את "צערו על המאורעות שקרו במכה" — על כך מוסרת סוכנות הידיעות הסורית הרשמית מבלי לפרסם פרטים נוספים.

הארגון החשאי הפרו־איראני "הג'יהאד האיסלמי" שבלבנון איים בצעדי גמול נגד משפחת המלוכה בסעודיה.

"אנו מכריזים כי משפחת סעוד נכונה לעימות ישיר עם המוסלמים, והיא לא תתחמק מסבת זו ללא עונש", נאמר בהודעה כתובה במכונת כתיבה, שנמסרה לסוכנות ידיעות בינלאומית בביירות.

להודעה צורף תצלום בשחור לבן של בן הערובה האמריקאי טרי אנדרסון — אחד משני האמריקאים וארבעת הצרפתים המוחזקים בידי "הג'יהאד האיסלמי".

ארה"ב דוחה האשמות

ארה"ב דחתה היום כ"חסרות יסוד" את ההאשמות האיראניות כי וושינגטון מסתתרת מאחורי האלימות במכה.

דוברת משרד החוץ האמריקאי אמרה "ארה"ב מבקשת להבהיר כי לא היתה מעורבת בצורה כלשהי באלימות במכה. ההאשמות האיראניות כי ארה"ב אחראית לאלימות נגד עולי הרגל במכה, הן חסרות כל יסוד וממשלת אירן יודעת זאת".

"ההאשמות הכוזבות של אירן נועדו לשלהב ולהסלים את המתיחות כדי לעזור למטרות הפוליטיות של איראן שנועדו לערער את היציבות באיזור".

בתשובה לשאלה אמרה דוברת הסטייט דפרטמנט, כי איראן "אחראית להגנה על נציגויות דיפלומטיות באיראן וכי ארה"ב מודאגת בעקבות הידיעות לפתר־נות כי אירנאים פשטו על שגרירות סעודיה, העלו באש את שגרירות כווית והפגינו מול השגרירות הצרפתית".

האירנים מבטיחים לנקום

מנהיגים איראניים הבטיחו לנקום את דמם של עולי הרגל האירניים שמתו במכה, על ידי תקיפת כוחות אמריקאיים במפרץ ו"עקירת המנהיגים הסעודיים מן האזור".

טהראן הכריזה על "יום של שנאה" נגד ארה"ב.

סוכנות הידיעות האיראנית מסרה כי יו"ר הפרלמנט האשמי ראפסנג'אני הזהיר באוזני קהל שמנה יותר ממליון איש בטהראן: "אנחנו, בתור חילי אללה ומיישמי העקרונות של מוחמד, מתחייבים לנקום על ידי עקירת השליטים-הסעודיים מן האזור".

ההמונים, שהוזהו אל הפרלמנט והרחובות הסמוכים משבעה כיוונים, השמיעו במקהלה "נקמה, נקמה".

אירן דורשת ועדת חקירה

שר החוץ האיראני, עלי אכבר ולאיתי, קרא למזכ"ל האו"ם "לגנות את טבח עולי הרגל האיראניים במכה, ולשגר לשם ועדת חקירה המורכבת ממומחים של מדינות מוסלמיות" — על כך מסר רדיו טהרן ששידוריו נקלטו בפאריס.

ולאיתי פנה גם אל ארגון הועידה האיסלמית, וביקש שגוף זה יארגן פיקוח בינלאומי איסלמי על המקומות הקדושים במכה". עוד פנה שר החוץ האיראני אל נשיא הועדה הבינלאומית של הצלב האדום, וקרא לו לגנות "את התקפת הכוחות הסעודיים על עולי הרגל". (ע"צ)

● ניקוסיה — שליט לוב הקולונל קדאפי נועד לשיחות עם המנהיגים של ארבעה ארגוני מחבלים פלשתינאים המתנגדים לערפאת המאוגדים בחזית ההצלה הפלשתינית.

מובארק תומך בסעודיה

קהיר — נשיא מצרים, חוסני מובארק הביע אתמול באוזני פהד, מלך סעודיה, את תמיכת מצרים בעקבות התקריות במכה, מסר רדיו קהיר.

מובארק שוחח טלפונית עם מלך סעודיה על האירועים האחרונים.

מצרים קראה לארגון הועידה האיסלמאית לכנס ועידת פיסגה שלא מן המנין, כדי לדון בתקרית במכה. בארגון הועידה האיסלמית חברות כ־45 מדינות, וציג סוריה מכהן כעת כיו"ר תורן (ע"צ).

שר פיליפיני נרצח במארב

מאנילה — שר בממשלת הפיליפינים מת אתמול בבית חולים מפציעות כדורים, זמן קצר לאחר מארב בקרבת ביתו.

השר לממשל מקומי תיימה פרר, בן 72, נורה בידי שלושה אלמונים בהיותו בדרכו לביתו בפרבר בדרום מאנילה.

המשטרה פתחה מיד בחיפוש אחר הרצחים, שנמלטו במכונית (ע"ר וע"צ).

חומייני מסרב לקבל את אסאד

ביירות — השבועון הלבנוני "טבו מגזין" מסר פרטים נוספים על פגישת אסאד ושליט עיראק צדאם חוסיין שהתקיימה בירדן. הפגישה ארכה 9 שעות רצופות.

מקור דיפלומטי ערבי שקיבל פרטים על הפגישה מסר לעתון כי נשיא עיראק התגרה בנשיא סוריה בדבר יכולתו לפגוש את חומייני. צדאם אמר לאסאד, כי "למרות יחסי הידידות והאחוה בין שתי מדינותיכם (סוריה־איראן) מסרב חומייני לקבל אותך בעוד שהוא נאות להיפגש עם ערפאת".

צדאם הוסיף, כי אירן היא שמנצלת את סוריה מבחינה מדינית (ע"מ)

ארה"ב נענתה בחיוב לבקשת סרי־לנקה לסיוע צבאי

קולומבו — ארה"ב נענתה בחיוב לבקשת סרי־לנקה לקבלת סיוע צבאי, כדי לדכא את המרד נגד הסכם השלום הבין עדתי שנחתם עם הודו, אמר הנשיא ג'וניוס ג'איווארדין.

הוא מסר בראיון לכתב רויטר: "ביקשתי סיוע צבאי מהודו, ארה"ב, בריטניה, פקיסטן וסין, כולן מדינות ידידות, כדי לעזור לי לשים קץ למרד נגד הממשלה שנבחרה באורח דמוקרטי".

ג'איווארדין הוסיף, כי ארה"ב נענתה בחיוב לבקשתו, אך הוא סירב למסור פרטים על סוג הסיוע הצבאי שאותו ביקש (ע"ר).

שוודיה לא תסגיר החשוד ברצח כראמה

החוק קובע: לא יוסגר אדם העלול להיות מוצא להורג

שטוקהולם — אין להניח ששוודיה תסגיר את הלבנוני, בן ה־25, שנעצר כחשוד ברציחת ראש הממשלה הסוני של לבנון, ראשיד כראמה, מסרו אתמול שלטונות ההגירה.

החשוד, שנעצר שלשום במרכז לקליטת פליטים במרכז שוודיה, הוא כנראה מתאי אלי לאיוס סלייבי, חייל נוצרי בצבא לבנון.

שלטונות לבנון חושדים, כי סלייבי, שעבד בבסיס חיל האויר "אדמה" מצפון־מזרח לביירות, הפעיל את הפצצה שהתפוצצה במסוק הצבאי שבו מת כראמה ב־1 ביוני.

"החוק השוודי אומר, כי אדם העלול להיות מוצא להורג במדינה אחרת, לא יוגרש למדינה זו", אמר המומחה לעניני הגירה ביורן וייבוד.

וייבוד מסר לסוכנות הידיעות השוודית, כי אפשרות לצאת מהמבוי הסתום היא לגרש את העצור למדינה שלישית, או אפילו להעמידו למשפט בשוודיה על סמך ראיות שיספקו הלבנונים.

אולם, מומחה של משרד המשפטים, אמר כי משפט כזה יתקל בקשיים מעשיים אין ספור. "יהיה קשה מאד להשיג את הראיות הדרושות בבית משפט בשוודיה, נוכח הנסיבות בלבנון", אמר גוראן רוגר ברדיו שטוקהולם (ע"ר).

נורווגיה מגרשת שלושה נציגים סובייטיים

אוסלו, — נורווגיה הודיעה אתמול, כי היא מגרשת דיפלומט סובייטי ושני נציגים של המשלחת המסחרית הסובייטית באוסלו בשל "פעולות שאינה עולה בקנה אחד עם מעמדם הרשמי", מסרה הרשות בדרך כלל לענייני ריגול.

שר החוץ שטולטנברג אמר במסיבת עתונאים, כי דיפלומט נורווגי במוסקבה, הוא אסהיים, נצטווה לעזוב את בריה"מ, כנראה כתגמול על גירוש שלושת הסובייטים. (ע"ר)

"טא"ס" מטילה על ארה"ב האחריות להסלמה במפרץ הפרסי

מוסקווה — סוכנות הידיעות הסובייטית הרשמית "טאס" הטילה על ארה"ב את האחריות להסלמה אפשרית של המתיחות באיזור המפרץ הפרסי, במקרה שאיראן תתקוף את המיכלית הכוויתית הנוסעת בדגל אמריקאי, "גאס פרינס", השטה בליווי אמריקאי לעבר מיצר הורמוז.

האחריות להסלמה אפשרית של המתיחות באיזור מוטלת על כתפי המינהל האמריקאי, אשר סירב להתחשב בדעת הקהל העולמית ובדעת הקהל האמריקאית ולחזור בו מן התוכנית המסוכנת של ליווי צבאי של האוניות הכוויתיות — כותבת "טאס".

בחלק אחר מן הידיעה מברכת "טאס" על עמדתן של איטליה, בריטניה, מערב גרמניה, צרפת, הולנד, וסעודיה, אשר "דחו את ההצעה האמריקאית המסוכנת" ליטול חלק בפעולות שליית המוקשים ממימי המפרץ.

בהקשר זה מאשימה "טאס" את ארה"ב כי ביקשה "לגרור את בעלות בריתה" להרפתקה מסוכנת. במגמה "להגביר את השפעתה באיזור ולהרחיב את הנוכחות הצבאית האמריקאית במפרץ". (ע"צ)

"מו"מ סודי לרכישת טנקים בברית המועצות"

ביירות — מו"מ סודי נערך כעת בין מדינה ערבית לבין בריה"מ על חתימת עסקת־נשק ראשונה מסוגה בין שתי המדינות — כך מוסר העתון "אל־מסתקבל" הלבנוני.

העתון שאינו מפרט את שם המדינה, כותב כי העסקה תכלול כאשר יוסכם על כל הפרטים. אספקה של 100 טנקים סובייטיים מתוחכמים המיועדים לשימוש ב"תנאים קשים".

משלחת צבאית, המייצגת את המדינה הזו, ערכה באחרונה ביקור סודי במוסקבה כדי לדון בפרטי העיסקה הזאת עם הסובייטים. נמסר, כי המדינה הערבית תודיע בקרוב על החלטתה הסופית, מאחר שהיא בודקת גם הצעות לאספקת טנקים חדישים מבריטניה וברזיל. (ע"מ)

סודאן חוששת מהעסקת אזרחים זרים

חרטום — מקור במשטר בסודאן הזהיר מפני סכנת העסקת אזרחים זרים בתפקידים רגישים במדינה, מחשש להדלפת מידע שיאיים על בטחונם ושלומם של תושבי סודאן.

המקור אמר לעתון "אל־סיאסה" כי מינהלת הבטחון הזהירה את שר הפנים שוב ושוב מפני מינוי אתיופי לתפקיד נהגו הפרטי, שינהג ברכבו הממשלתי בשעות העבודה הרשמית, אלא שהלה לא הקדיש לכך אף לא תשומת לב מעטה, ועקב כך נשאל ע"י האחראים על הבטחון בנוגע לאי־הענות להצעת מנהלת הבטחון.

האחראי על הבטחון הצביע על כך, שמשרד הפנים הוא האחראי על מינוי נהגי משרותיו, כדי למנוע הדלפת מידע, בנוסף לשמירה על שלומו האישי של השר. המקור הבטחוני לא ביטל אפשרות, שייתכן ודים מעין אלה פועלים בתוך רשתות מודיעין בינ"ל ואזוריות, במיוחד לאור העובדה שיחסי אתיופיה־סודאן מצויים בשפל בולט. (ע"מ)

חוואתמה: הנהגת אש"ף תכונס בהשתתפות כל פלגי הארגון

אש"ף מתנגד לתנאי ירדן לועידה הבינלאומית ★ ארה"ב רוצה למחוק את אש"ף ★ שיפור ביחסים עם סוריה

אבו־דאבי — הועד המרכזי של אש"ף יכונס במהלך החודש הבא בתוניסיה. מזכ"ל "החזית הדמוקרטית" נאיף חוואתמה שהודיע על כך אמר כי לכינוס יוזמנו כל פלגי אש"ף כולל ארבעת פלגי אש"ף שהחרימו את המועצה הלאומית הפלשתינית שהתקיימה באלג'יריה.

בראיון לעתון "אל־איתיחאד" אמר חוואתמה כי שליט לוב ונשיא אלג'יריה עושים מאמצים לנרמול היחסים בין סוריה לפלשתינים. בעקבות תיווך זה האוירה כיום בין דמשק לפלשתינים טובה יותר.

חוואתמה הדגיש שאש"ף הסכים לארבעה תנאים שירדן הציגה להשתתפותו בועידה הבינלאומית. הוא הדגיש כי אש"ף מתנגד לחלוטין להחלטות 242 ו־338 ולנוסחה הירדנית למשלחת ירדנית־פלשתינית משותפת ודבק בייצוג עצמאי של אש"ף. ארבעת התנאים הנ"ל לדברי חוואתמה, מחזירים את אש"ף 20 שנה לאחור והופכים את העניין הפלשתיני לסכסוך גבולות בין מדינות ערב לאויב הציוני. התעקשות ארה"ב וישראל לצמצם את הועידה הבינלאומית למדינות בלבד פירושה מחיקת אש"ף ומחיקת זכויותיו הלאומיות עצמאיות של העם הפלשתיני.

חוואתמה אמר עוד כי אין זה הכרחי שכינוס הועד המרכזי של אש"ף באוגוסט יתקיים דווקא בתוניס המשמשת מקום מושב של אש"ף ושל הליגה הערבית. כל האופציות פתוחות לכינוס הועד המרכזי בכל ארץ ערבית שתסכים לארח את הועד המרכזי. אנו מצידנו מוכנים לפעול לכינוס הועד בדמשק, בטריפולי, באלג'יריה, בתימן או בכל מדינה ערבית אחרת שתסכים לכך.

באשר ליחסי אש"ף־סוריה: "אנו פועלים ברוח חיובית על בסיס החלטות כינוס המועצה הלאומית באלג'יריה שקראו לבנות קשרי מאבק משותף נגד האויב המשותף. לנו ולסוריה יש אדמות כבושות, אנו וסוריה נגד עסקות ופתרונות שיש בהם ויתורים נפרדים, אנו וסוריה נאבק לפתרון כולל של בעיית המזרח התיכון והבטחת הזכויות הלאומיות של העם הפלשתיני".

הוא הדגיש עוד כי הפסקת התעמולה וההתקפות הנגדיות בתקשורת בין אש"ף לסוריה וכי "הם פועלים לחידוש הבניה מערכת יחסים בין סוריה לאש"ף מאוחדת במסגרת מאבק משותף".

חוואתמה חזר ואמר כי הוא דוחה את החלטות מועצת הבטחון 242 ו־338 משום שהן מתכחשות לזכויות העם הפלשתיני לשוב לארצו, להגדרה עצמית ולהקמת מדינה פלשתינית עצמאית על אדמת מולדתו.

אש"ף דוגל בכינוס ועידה בינלאומית בעלת סמכויות מלאות ולא כממריה בינלאומית ולא ועידה כפי שירדן, מצרים, ארה"ב ושר החוץ של האויב דוגלים בה. אש"ף מתנה את השתתפותו בועידה בינלאומית במסגרת משלחת עצמאית במעמד שוה לשאר הצדדים והוא דוחה את הנוסחה הירדנית לייצוג ירדני־פלשתיני.

אש"ף והעם הפלשתיני דוחים על הסף את התכנית בת שש הסעיפים לכינוס ועידה בינלאומית אשר ריצ'ארד מרפי הציג בפני חוסיין בינואר 86 ואשר המלך חוסיין הציגה בפני ערפאת. (ע"מ)

אסד: לא נרפה מן העימות עם ישראל

דמשק — שליט סוריה, חאפז אל־אסד, הצהיר אתמול כי סוריה לא תחדל מעימותה עם ישראל עד שתשיג את הנצחון.

בראיון שהעניק לשני כתבי־עת סורים, לציון "יום הצבא" הסורי, אמר אסד: "נמשיך בדרכנו בהתמדה, ללא היסוסים וכהתלבטויות, כדי להגיע לאיזון איסטרטגי כולל עם האויב. בדרך זו אין נסיגה: מנוי וגמור עמנו להמשיך עם עימות זה עד לנצחון הסופי".

בהמשך דבריו גינה אסד "ממשלות ערביות מסוימות", המשלימות, לדבריו, עם "תוקפנותה המתמשכת של ישראל נגד הערבים". (ע"ר)

● דרום לבנון — מפקד צבא דרום לבנון גנרל אנטואן לחאד הוציא הנחיות חדשות בדבר החזקת עצירים בכלא אל־חיים ברצועת הביטחון.

צרפת תירכוש בישראל 6 מטוסי "הרקולס"

לונדון — צרפת מנהלת עם ישראל משא ומתן ודרכישת 6 מטוסי תובלה גדולים מדגם "הרקולס סי־130", כדי להגביר את כושר ההיטס שלה למרחקים ארוכים — על כך מוסר כתב העת המקצועי "ג'יינס דיפנס ויקלי" בגליונו החדש.

השבועון מציין כי חיל האויר הצרפתי זקוק בסך הכל ל־12 מטוסי־תובלה גדולים בהקשר לרכבת האוירית בין צרפת וצ'אד. על כן בדעת פאריס לקנות גם ששה ממטוסי "הרקולס" חדשים מן היצרן הלו הוא מפעלי "לוקהיד" שבארה"ב.

3 רימוני רסס נתגלו במזבלה

המשטרה פתחה בחקירה שמטרתה לגלות כיצד הגיעו 3 רימוני רסס צהליים למזבלה של הכפר הדרוזי ירקה בגליל המערבי.

כתב עתי"ם מוסר כי הרימונים נתגלו בעת שאחד התושבים זרק למזבלה אשפה.

ההערכה הראשונית היא כי הרימונים נגנבו בכל הנראה על ידי אחד מתושבי הכפר המשרת בכוחות הבטחון, והוא ניסה להיפטר מהם מאחר וחשש כי יתגלה שהרימונים נמצאים בידיו. (עתי"ם)

עוזר קרוב של ג'ומאייל נרצח

ביירות, — מוחמד שוקייר, יועץ קרוב של נשיא לבנון אמין ג'ומאייל, נרצח ביום א' בערב במעונו במערב ביירות המוסלמית.

משטרת ביירות מסרה כי אנשים חמושים נכנסו לביתו של שוקייר באמתלה שהם מבקשים למסור לו משלוח של פרחים — ירו בו והמיתוהו.

שוקייר, שהיה מוסלמי סוני, נחשב לעוזר קרוב של ג'ומאייל ופעל בין היתר כמתווך בין הנשיא הנוצרי ובין מרינאים מוסלמים. (ע"ר ע"צ)

הוכפלו הכנסות מינהל מקרקעי ישראל

הכנסות מינהל מקרקעי ישראל הוכפלו ועמדו על 23 מיליון דולר בשני החודשים הראשונים של שנת התקציב הנוכחית, לעומת כ־10 מליון דולר בתקופה המקבילה אשתקד.

מנהל מינהל מקרקעי ישראל, עו"ד משה ליפקה, מסר כי מקורן של כ־76 מהכנסות המינהל הוא ממחוזות תל־אביב, ירושלים והדרום. (ע"ר)

אבו שריף פוטר ע"י החזית העממית לשחרור פלשתין

דמשק, - הארגון הפרו סורי "החזית העממית לשחרור פלשתין" הודיע, כי פיטר את חבר הועד המרכזי בסאם אבו שריף.

בהודעה שפורסמה ע"י הלשכה המדינית, נאמר כי אבו שריף, מי שכיהן בעבר כדובר החזית העממית, פוטר מאחר שהשתתף בשיחות שהתנהלו בשבוע זה בין נשיא מצרים חוסני מובארק ליו"ר אש"ף יאסר ערפאת.

הפגישה נערכה בבירת אתיופיה אדיס אבבה, בה השתתפו מובארק וערפאת בועידה של הארגון לאחדות אפריקה.

אבו שריף נפצע קשה בפניו ואיבד עין לאחר שמעטפת נפץ התפוצצה אצלו בשנות ה־70. הוא אחד ממקורביו של ערפאת. (ריטר עתי"ם)

מיום ליום

☆ על אלה אני בוכיה

אבלים ובוכים אנו יושבים לארץ ביום זה ומקוננים על חורבן בית מקדשנו ותפארתנו. גם בהיותנו בארץ אבותינו ובירושלים עיר קדשנו, אננו משנים את קינותנו, ואולי בהיותנו כאן, החורבן מומחש הרבה יותר, כי אנו רואים במו־עינינו איך אין אנו יכולים לעלות ולראות ולהשתחוות לפנינו בבית הגדול והקדוש שנקרא שמו עליו, כי באו גוים בנחלתו.

ירושלים אמנם נבנית, היא גם ביה מלאה כיום חכמים וסופרים, אבל אין אנו יכולים, וגם אסור לנו, לעצום את עינינו מלראות עד כמה גם ירושלים מגושמת, מתמלאת השנה בחומר, ואלה שמחזיקים את השלטון עליה עושים בה כבתוך שלהם, פועלים לשנות צביונה ודמותה, למלאה תרבות יוון, שהיא הניגוד הגמור לירושלים ומהותה הקדושה, הוי המצית החורבן, אלה הם ה"שועלים" המהלכים בה, המחבלים בכרמיה ומרחיקים אותה מגאולתה האמתית.

אלפיים שנה אנו מצפים לרגע המיוחל שבו יתחלף חורבן בבנין, אבל לא רק בנין גשמי, כי אם בנין רוחני, ואנו בוטחים כי יקויימו דברי ה' ביד נביאיו, כי כמו שנתקיימו נבואות החורבן יתקיימו גם נבואות הגאולה והבנין, כי אתה ה' באש הצתה ובאש אתה עתיד לבנותה, ונזכה לראות במהרה בנחמה.

☆ ה"קידמה" חוגגת בת"א

כנראה שחורבן בית־המקדש איננו נוגע לעיר תל־אביב והוא איננו מעניין את העומד בראשה, מר שלמה להט, שכן להיום אחה"צ, תשעה באב, הועידו את קיומו של אירוע "תרבותי": תצוגת אופנה וליצנים במדרחוב נחלת בנימין. בשעה שיהודים שרים בוכים ומקוננים על החורבן, או מתמלאים תקוות גאולה — יעשו ב"עיר העברית הראשונה" לביזוי המתפיר של היום ושל זכר החורבן הלאומי הגדול הנורא ביותר שלנו.

הדבר, אגב, עומד בניגוד, לחוק־העזר העירוני, האוסר שעשועים ביום ט' באב. אלא שגם לכך יש כבר "תקדימים", שהרי ראש העיריה מבצה זה מוסמך על "מבצעי" הריסת החוק, באמצעות פתיחתם של בתי קולנוע ותיאטרונים בשבתות. הדבר הזה מוזכר, אגב, כי כאשר רוצים גם מקפידים בקרקוק על קיומם של חוקי־עזר האוסרים פתיחתם של בתי שעשועים ועינונים, אבל זה רק באשר מדובר ביום הזכרון לשואה או ביום הזכרון לחללי צה"ל. או אז מתגייסת עיריית תל אביב והמשטרה, בניצוח ישיר של המפכ"ל קראוס, כדי להקפיד על קיום החוק, תוך כדי הטלת קנסות כבדים על מפירין.

האם יום האבל הלאומי הגדול שלנו הוא פחות חשוב מיום זכרון לשואה ולחללי צה"ל? למה בשני הימים האחרונים יודעים היטב לבוא ולהקפיד, ולמה לא ביום הזה? למה אז יוצאים באזהרות ובאיומים על מי שיפר, ואילו כאן, למרבה החרפה, מי שצריך להיות סמל ומופת לקיום החוק, עיריית תל־אביב־ היא הראשונה להפר?

☆ סיבות לירידה...

היבט שונה על הסיבות לתופעת הירידה, מצאנו במאמר של מר אבי עוזיאלי בעתון "מעריב". בעל המאמר מתקומם נגד הצגת הדברים שהבנים והבנות היורדים הפנו עורף להוריהם, ובמקום זאת הוא מטיח את כל האשמה דוקא בהורים, בבחינת מה שבישלו, את זה הם מקבלים מהדור הבא אחריהם...

"...הדור שעיצב את המדינה והשפיע על דמותה, הפך אותה למקום, שבו החוק הוא מערכת כללים בלתי־אפשריים, שיש לעקוף אותה במירמה או בבלוף; מדינת אבסורד, שבה הפרות הקדושות אינן משל אלא ממש פרות שמנות. מדינת אש"ל, הוצאות רכב, גמול השתלמות ושביתות זבל לפי הספר" — כותב בעל המאמר, ומוסיף: "מדינת ישראל הפכה לגוף, שיש לרמות את שלטונות המס שלו, לבח למנהיגיו ולהילחם את מלחמת ההישרדות הפרטית — נגדו! גוף שיש לשאוב ממנו את המירב והמיטב — למען עצמי, למען הסקטור שלי, התנועה שלי, המפלגה שלי, הקיבוץ שלי, ההסתדרות שלי, וכל מה ששלי"...

כל אלה, מסכם מר עוזיאלי, מוביל בהכרח את הצעירים לחפש להם את מקומם במדינות אחרות, שבהן לא מבריחים אותם לרמות אותן כדי להישרד, הכתוב מתעלם לגמרי מן הסיבה העיקרית האמתית, היינו מהיעדר היסוד התורני בחינוך לארץ־ישראל, אלא שבכל זאת אין דבריו משוללים אמת והגיון, כי הלא זוהי אחת השערוריות העגומות, שמצד אחד לא מפסיקים לדבר ברמה על "שלטון החוק", אך בפועל הוא נשחק ונרמס, ובמיוחד ע"י אלה שכל כך מרבים בשבחו...

☆ מה שאסור לאחרים...

כבר עמדנו על ההמולה והסערה שקמה אצלנו, כאשר נודע על הכוונת אנשי ישראליים המשתתפים באחת מתחנות הטלוויזיה האמריקאית, והצגנו את השאלה, למה מה שמותר כאן לעסוק בהשמצה עצמית גסה, ולכתוב על מלחמת ששת הימים, שהיתה מלחמת־הגנה מובהקת כעל "מלחמת כיבוש" אסור להם, לגויים?

והנה אנו מוצאים שאלה דומה בעתון "דבר", אותה מעלה מר מאיר בראלי:

"התקשורת שלנו, עצמנו ובשרנו, שכחה שמדובר בעשרים שנה למלחמת ששת הימים, עשרים שנה לניפוץ מצור המנקים הכבד עלינו, עשרים שנה להצלת ישראל ושחרור חלקי מולדת של העם היהודי. אצלנו מזכירים אך רק עשרים שנה לשליטתנו באוכלוסיה, הדאגה עצמה כבושה... הבטחנו על הנושא בעיניהם של אלה שלא הצליחו להשמיד אותנו. כתבו אצלנו, שידרו הקרינו דברים איומים על ישראל, ללא צדק, ללא מינימום של איזון... יתכן שאנו־בריטי הרחיקה לכת יותר מאשר אנו עצמנו — אבל האם לא ברור שהאמריקאים יהיו תמיד בעדנו פחות מאשר אנו עצמנו?"...

הכותב צודק, אבל לא רק מזווית זו. מפני שאם בכתיבה הזו מזינים את השיטה נגד המדינה, הרי באותה המידה, הכתיבה האנטי־דתית מזינה את השיטה האנטישמית בעולם, ולפי אותו ההגיון עצמו, שהאמריקאים וכל הגויים יהיו תמיד בעדנו מאשר אנו עצמנו!

☆ השאלה הקשה

כתבת של אחד העתונים בארץ נסעה לבקר בארה"ב ושהתה במחיצת קהילת סטמאר שם. נסיבות הנסיעה היו משפחתיות גרידא. בן־דודה, הנמנה עם אותה קהילה, הזמין אותה לחתונה משפחתית, היא נענתה להצעה ונסעה. היא שהתה במחיצת הקרובים ולאחר ששבה ארצה, היא פרסמה כתבה בה היא מתארת את הווי החיים המיוחדים, את הקשר המשפחתי ההדוק, את המשפחות הגדולות, ביטויים שונים וכו'.

היא כותבת בהגינות, אינה משמיצה, אינה מכפישה, היא רק מתארת, אבל בכתיבה מורגש הניכור והריחוק העצום. לכאורה מדובר כאן בבני־משפחה קרובים ביותר. כאשר האבות הם אחים או האמהות אחיות, אבל המרחק ביניהם הוא עצום, ממש מקטב לקוטב. מושגים אלמנטריים ביהדות, שכל ילד יודע אותם בעל־פה, וכך היא אמנם כותבת ומדגישה, מהווים עבורה חידושים, עד שהיא טורחת לפענחם בפני קוראיה ולהסביר מה מסתתר מאחורי זה.

והיא מסיימת את כתבתה בשורה של שאלות נוקבות ומעיקות ביותר, והן אולי ה"מסר" העיקרי העולה ממנה: "האם יהיה קשר בין ילדי לבין ילדיהם של בני־דודי? איזה מין קשר יוכל זה להיות? האם זה תלוי רק בנו? האם אנו בעיצומו של תהליך התרחקות אלה מאלה? האם אבותנו והם אותו עם? מיהו יהודי?!... שנות אלפיים ונרחוקים מקוטב לקוטב לא הפרידו בין יהודים, ומאתיים שנה של חילוניות הספיקו להצגת סימן־שאלה על היותנו אנחנו והם בני עם אחד?!..."

☆ כמה חרשות?...

ראש הממשלה, מר יצחק שמיר, הביע בימים אלה את דעתו, בשיחה לאחד העתונים, כי אחד הגורמים לאווירה הפוליטית המעונה, הן מהדורות החרשות המרובות המגוזמות ברדיו, באשר בכל שעה משדרים חרשות, בין אם יש ובין אם אין מה להודיע, וזה יוצר פעמים רבות מתחים מיותרים.

מר שמיר נגע בנקודה רגישה ואמתית ביותר, ומי שיבדוק את המצב כיום לעומת העבר, אכן יגלה, כי האווירה הפוליטית מעושה עכורה ומרגיזה יותר, בכל שמרבים במהדורות חרשות. הסיבה היא פשוטה ביותר: כשיש יותר מהדורות, מעסיקים יותר כתבים, אלה נדרשים להביא חרשות ו"סקופים" יותר ויותר, ומכיון שתחום העשיה האמתית הוא מטבע מוגבל ואינו יכול לספק חרשות "יש מאין", כי או פונים לתחום הפוליטי, שהוא בלתי־מוגבל, כי הלא הוא מורכב בעיקרו מניפות, הגזמה ולא מעט שקרים, ובזה אין כל מיגבלה. יש להוסיף לכך, כי גם מפקי חרשות, ואז ממציאים מריבות, מתחרים על כותרות, של אמת ושל דמיון, וזו התוצאה.

יש רק לחשוש, כי מר שמיר קנה לו עתה "מפסיד" בכלי־התקשורת, על עצם "החוצפה" למתוח ביקורת עליהם או להטיח בהם את הטענה כי הם מהווים גורם בליבוי האווירה לאמתה, ואבן הנועה השעה, כי תינקט יוזמה לצמצום דרסטי במספר מהדורות החרשות, ואז יהיו פחות סנסציות, פחות שערוריות, אנשים יחיו יותר, כפי שאכן בא הדבר לידי ביטוי כל אימת שישנה שביתה ברשות השידור, כאשר התגובה האיש ברחוב היא אנחת רווחה הקלה.

עין בעין / ש. רואה

הפנים העתידיות של "חרות"

ביהדות' הולכת ומתבשלת מהפיכה פנימית בכל הנוגע ליחס לדת ולדתיים, וזה לא קשור רק עם סיומה של תקופת בגין. זה הרבה יותר. הנדמה שלא נגזים אם נאמר, כי מדובר בחשש אמיתי על כך, שלא יעבור זמן רב ונעמוד בפני מציאות של "ימין אנטי־דתי", בדיוק כמו שיש לנו שמאל אנטי־דתי.

האמת היא, כי רבים מתוכנו לא נתנו אף פעם הרבה לסמך ה"דתיות" של חרות, ולפעמים חשש ממנה יותר מאשר האנטי־דתיות של השמאל, מפני הטעם הידוע שעדיף אויב גלוי מידיד צבוע, המדבר חלקלקות אבל מזימות בלבו ואינו עושה בשבילך דבר. אבל, אי־אפשר בכל זאת להתעלם לגמרי מהתקופה של בגין ומן הגישה האוהדת שהשורה אז השליט במפלגתו לגבי הענינים הדתיים.

אבל דבר זה הולך עתה ונעלם, וגם על כך אינו מדברים אך ורק מן הזוית "המצומצמת" של אי־קיום ההסכם הקואליציוני בנושאים הדתיים, אף כי זהו נושא חמור כשלעצמו, וקשה מאד להיות כל הזמן עם התירוצים השגורים, שהם כל כך רוצים אבל לא יכולים, כי המערך מפריע להם, מצד אחר, ויש להם גם כמה פרעות פנימיות של חיכים מורדים וסוררים. מפלגה אינה נבחנת בכוונות ורצונות, אלא במעשים, ואם היא מקבלת את התמורה השלמונית ב"מזומן", בצורה מוחשית ומעשית, היא לא יכולה לצפות לכך שאת התמורה יקבלו השותפים בשקים רוחיים, ולרוב גם ללא כיסוי.

אבל, זה בדרך כלל, ואנו רוצים לעמוד על זוית הרבה יותר קונקרטית ומוחשית, כי למרות הכל, הקשיים שיש לליכוד בכנסת הם בכל זאת אמתיים מבחינת העובדות, וגם אם ניתן להאשים בחוסר מאמץ, באי־עשיה מספקת, עדיין אין כאן זדון, והבעיה האמתית מתחילה כאשר נראה בבירור ש"חרות" עוברת תהפוכה, היא הולכת ומשתנה בכיוון שעליו הצבענו בראשית הדברים.

★

האזנו ביום א' השבוע לראיון של קרוב לשעה עם סגן־השר רוני מילוא בתכנית "מסיבת עתונאים" ב"קול ישראל", ויכולנו לשמוע במוחש את "המוסיקה החדשה" הזאת. רוני מילוא, הוא פולימיקאי חריף־לשון, ולא רק שתפס את "הפרינציפ", שכדי להכשיר את עצמו בעיני התקשורת עליך לו להיות "אנטי" בעיני דת, להסכים לכל נוסח של שאלה על "הדתיים הכופים" ועל "הסחטנות הדתית", אלא ניכר שהוא משום בעצמו חושב בדיוק כמו השמאל ואין שום שוני בינו לבינם, בכל שזה נוגע לנושא הדתי, ואפילו בענין כה קרדינאלי כמו שאלת "יהודי כהלכה". כשתמיד חשבנו כי בענין הזה, לפחות, אין שום חשש כפני מפולת ב"חרות", כי זה מובן שם לכולם.

והנה, מצהיר סגן־השר של "חרות", רוני מילוא, כי יציע למפלגתו רוויזיה ושינוי מהולם בגישה, כלומר להעדיף את הרפורמים היושבים באמריקה על הסוגי הציבור הדתי בארץ, והוא אפילו לא מסתיר מה הביא אותו למסקנתו זו. הנה, השתתף לאחרונה בועידת "הדסה" באמריקה, שם נפגש עם הרבה רפורמים, וההודות לכך הוא חושב, כי אסור לתקן את החוק בארץ, למרבה מניעת זיופי הגיור, או אי־הכרה בהם בארץ. ואם לא די בכך, הוא מגלה את עצמו כשותף מלא למזימה לשלול מהציבור הדתי את ייצוגו וכוחו, וזאת באמצעות מודיקים של שינוי שיטת הבחירות, באופן שציבור זה לא יוכל יותר להילחם בצורה לגיטימית על עקרונותיו והשקפותיו.

אפשר אמנם לאמר, שרוני מילוא הוא יחיד, הוא לא מבטא את דעת הרוב במפלגתו, אבל יש לראות בזאת סימנים. מילוא אינו יחיד, והוא לא יכול להיות יחיד. יכול להיות ל"חרות" מצע הכולל פה ושם סעיפים "חיוביים" כמליצים חוזים מסורתיים, אבל מי שיקבע שם בעתיד את המציאות, יהיו אלה בני הדור של רוני מילוא, וביניהם לבין הדור הצעיר של תנועת העבודה אין שום שוני. הם כולם גדלים על הבורות והניכור של מערכת החינוך הכללית, וזה מה שקובע את ההתייחסות לערכי האומה, ולא האידיאולוגיה של המפלגה או המצע שלה. כבר ראינו לעולמים מפלגות מקפלות דגלים ומצעים ונוהגות אחרת מהמוניות ההולות של הרחוב. מה גם כאשר מדובר במפלגה שהנהלתה את הכסא והשלטון לראש המעוריים שלה.

★

לסיכום, יש לנמנם אי־אישור מסוג איש של מריוות, לאור שמילוא להתחלק מתפקידו כבר־מונה ממנה ראש הממשלה על משרד הפנים, אבל בדבריו בגד המפלגות הדתיות הוא היה רחוק מאוד מביטוי של מרירות או תסכול אישי; הוא סיפר מצד אחר בגאווה בלתי־מוסתרת על "החיל הרבי" שעשה בתקופה הקצרה שלו במשרד הפנים, כשהוא הביא את התקורות שפרים במגר ל"עבודים דתיים", ובהסוף לפני שירים למעשה מעץ "מוסלי האנטי־דתיים" שלו, שכל מפלגה שמאלנית לא היתה מתביישת בה, והוא מכשר רעית מוליכות לגבי העניך הלאורתודוקסי של דמות "חרות", במיוחד כשאנו יודעים שיש לו הרבה שותפים ללימה בשיבה הצעירה של שמקים שהתפוסים את מקומם בעתיד ההלאורתודוקסי בשורות הקדמיות של "רצת מפלגה זו.

וכדאי שנסמור עתה, כי המסקנה המיידית לגבי תופעה זו, אינה רק חדקא לגבי הסכמים בעתיד של מפלגות דתיות עם תנועה זו, כמו השאלה היותר בסיסית, שתנועה זו בנויה ומבוססת על "יהודה" של הרבה רבבות יהודים דתיים, המצביעים בבחירות בשביל "חרות", מתוך עיוורון מוחלט ההתמלות שמקורה בשטחיות מסוסמאות לאומיות ריקות מתוכן, עם מעט צבע "יהודי".

זה שרוני מילוא מתעלם מגוברה זו בלא כל בושה, אופייני לציניות של כל הפוליטיקאים האנטי־דתיים, ואף אינה חזה לזקקה של מפלגת "חרות". שהרי תנועה זו לא מתנת לבחור הדתי שלה מאמה בתמורה להצבעתו בעדה, על החינוך הדתי לילדיו דואגים עסקני המפלגות הדתיות. מתנועתו הוא לא זוכה לנציגים דתיים מובהקים, קל וחומר שאינה עושה דבר למען נושאים האיר־מוסים הדתיים.

עתה אנו מגיעים למצב שבו המגמות של "חרות", ככל שהיא נעשית צעירה יותר, היא גם מתייצבת בחזית אחת עם המלחמה האנטי־דתית הקיצונית ביותר, ואילו זכינו במדינה לציבור דתי החוזר תחובה אמתית של קיום עצמי, הרי ברור שדבר כזה עשוי לשמש לו אות אזהרה בבחירות הבאות, בכל מון שתקיימנה, כי יפסיק להעניק את התמיכה המאסיבית שלו ב"חרות" ובליכוד. אבל אנו חוששים כי גם זה לא יעשה. צינים עוזרות, ואו לפתות ילז, כי בוסף למעך הדי, יש לנו ימין אנטי־דתי במדינה, אבל מי יודע אם זה לא יהיה כבר מאוחר מדי.

ר. יואלון

לדרכו של מאבק

היה זה לפני מספר שנים, לעת אחד המאבקים, החוזרים ונשנים, בתופעת ביזוי קברות קדמונינו.

לקול קריאתם של כל רבני העיר, הצטרפתי אף אני אל מאות רבבות של תושבי עירי, אשר סגרו את דף הגמרא או את דלת חנותם, ויצאו לרחובה של "העיר העברית הראשונה". לזעוק שם את זעקתה של יהדות התורה, החרדה עד לעמקי נשמתה, נוכח חלול כבודם של ראשונים כמלאכים.

התקבצנו שם אלפי יהודים מכל רחבי הארץ והאזנו משך שעות ארוכות, תחת קרני השמש היוקדת. למצער רב רושם של רבנים וגדולי־תורה, שהאריכו והוכיחו מהתורה הנביאים והכתובים גם יחד, עד כמה חשוב הוא ורציני מאבקנו זה.

ארוזה ולא אבוש, חזרתי מעצרת זו כששעם מר בפי, שכן כנגד לאשליותי, היתה זו שוב עצרת נוספת אשר מניעיה קדושים וטהורים, אך תוצאותיה רחוקות היו מלהגשים את המטרה היעודה.

כשלעצמי הקולר תלוי לא מעט בבטלנותנו (ואינני חפץ להשתמש בביטוי "ירשלנותנו") של המארגנים. ולא הייתי חוזר למאורע מן העבר, אלמלא חזרת השגיאה על עצמה חודשים לבקרים:

מרן בעל "החפץ חיים" זצ"ל, באחת משיחותיו אודות דרכים ושיטות במאבק, הטיב להגדיר את שורש הכשלון הנובע מתכנון לקוי. במשלו המפורסם אודות אותו מפקד המארגן צבאו להגנה בחזית פלונית, מתוך נסיון העבר אשר למדו כי התקפתו הצפויה של האויב עתידה לפרוץ בחזית זו, שכן במערכה לפני מספר שנים בחר האויב דוקא באחור זה...

לא השכיל אותו מפקד להבין, כי מה שהיה יפה לפני מספר שנים, אינו בהכרח יפה להיום. וכי דרכים ושיטות במלחמה פלונית אינן בהכרח תואמות את המצבי הרצוי במלחמה אלמונית.

וכלפי מה אמורים הם הדברים?

למיטב הבנתי, הרי כל עצרת מעין זו שני תפקידים עיקריים לה: האחד — עצם קיומה של מחאה כנגד הנסיון לעקירת אחד היסודות עליהם מושתתת אמונתנו היהודית.

השני — יצירת דעת קהל אוהדת למאבקנו, אשר אולי יהיה בכוחה לסייע לנו בעתיד במאבקנו כנגד אותם שודדי קברים העטופים באיצטלא מדעית.

לאור כך, ברור אפוא, כי אם את המסורה הראשונה השגנו בעצם קיומה של העצרת, הרי את השניה לא רק שלא השגנו, אלא שדומני כי הושגה מטרה הנוגדת לחלוטין את מבוקשם של המארגנים.

תושבני כי עצם קיומה של העצרת בסביבה חילונית עוינת, מעיד על הרצון כי הצד שמנגד יוכח בהתנגדות ובהתמרמרות השורדות במחנה החרדי. כשם שהזמנת עתונאים חילוניים למקום מטרתה ניצולם של אמצעי התקשורת להעברת התנגדות זו, ההכרזה לכל חלקי העם היושב בציון.

לאור זאת נשגב מבינתי הבן, כיצד מתיישבת שאיפה זו עם כל אותם נאומים ארוכים ומסורבלים אשר מסופקני עד כמה האזין להם הצבור החרדי, אולם לכל הדעות היו הם לזרא לצבור החילוני אשר השקיף מן הצד.

שלא לדבר כבר על "השיטה" התחרות תשנית, בהעמדתם לצלום של אברכים עוטי שק. כששקית שתיה בידיהם, וחיוך של שביעות רצון על דל שפתותיהם. דומני כי כל בר־דעת יבין כי הפגנות מסוג זה אין בכחן להרשים את צבור הצופים ברצינותו של המאבק.

דומני כי שומה על אותם עסקנים יקרים להבין, כי לא ניתן לשכנע את הישראלי הממוצע בשיטות מחאה הנראות לו מוזרות ומשונות, הגורמות אצלו לדחיה קיצונית הן מהמפגינים והן מעצם הנושא.

למדונו קדמונו כלל יסודי במאבק — "ויגזול את החנית מיד המצרי". את האויב יש להכות בדרכיו הוא:

אם אין בכחנו להבהיר לאותם שודדים בלבן את חומרת מעשיהם. הן מהבחינה המוסרית — בפגיעתם בכבוד המתים, מושג שהנו מקודש בכל ארצות תבל.

הן מהבחינה ההסטורית — בכרתם את הענף עליו הם יושבים. בחוללם את קברות אבות אבותיהם אשר מכחם תובעים הם את זכותם לירושת ארץ־ישראל. (בהבטחה האלקית הרי אין הם מאמינים...)

הן מהבחינה המדינית — מדינת ישראל הלא מאז ומעולם התריעה ומתריעה, על חלולם של בתי קברות יהודיים בנכר.

אם בכל אלו לא הצלחנו לעצור את אותם רודפי ממון ופרסומת, שמא הגיע הזמן לנסות ולאמץ את הצעתו של כ"ק מרן האדמו"ר מקלויזנבורג שליט"א, ולפתוח במאבק משפטי עיקש וממושך, אשר יתכן ובכוחו יהיה לשנות את פני הדברים.

ואם כי אינני מחסידיה הנר־שבעים של מערכת המשפט בישראל, ואינני נאיבי להאמין ביושרה ובטהרתה של מערכת זו. אולם דומני כי הגיע הזמן לנסות ולהשתמש גם בדרך זו.

ואם ניקח לדוגמא את המאבק האחרון, הרי דומני כי אין צורך במומחיות משפטית מיוחדת במינה, כדי להוכיח את צדקת טענותינו. שכן כל אשר עקב אחר תגובותיהם של אנשי אגף העתיקות כמשרד החנוך לא יכול היה להתעלם מהעובדה כי השקר הגס המלווה את טענותיהם "התגי" הוא בראש כל חוצות.

ואם בתחילתה של הפרשה, דאגו טיפוסים אלו להזין את אמצעי התקשורת בידיעה כי לא מדובר בבתי קברות יהודיים. הרי ימים לאחר מכן, כתוצאה מהרגשות המיוחדת במינה לטענות, השורדת כיום במדינה, נאלצו אותם טפוסים לשנות את גירסתם, בטענם כי בקטריה לא נמצאו כלל קברים כלשהם. כשהגירסאות המסתורות זו את זו. מקלסות במהדורות החדשות, וניתנות בקלות לשמש כמרצע בכל מאבק משפטי שהוא.

זאת ועוד, נסיון העבר למדנו כי אין כתקשורת הישראלית המסוגלת להכהים את היהודי החרדי במיטב ומיטב הכשרונות העומדים לרשותה, תוך נצלום של "ישרים" לסיניהם, ושאר טיפוסים מפוקפקים בעלי דמות חרדית.

כדי לנתק מיתוס זה אותה הצגה המדיה התקשורתית להחדיר למחות צרכניה, מן הראוי היה כי כל מאבק שהוא ינהל, לפחות כלפי חוץ, לא בידי מספר עסקנים אשר עם כל רצונם הטוב אין הם מוכשרים לנשאת. כי אם בידי צוות מקצועי מיומן ומתוחכם, אשר אחד ממרכיביו העיקריים יכלול את הדובר. אותו דובר אשר בעזרת יעוץ משפטי תקשורתי וכיוצ"ב יש לקוות כי יעלה בידו לשנות מעט את תדמיתה של יהדות התורה בקרב הצבור הכללי, צבור אשר כל הכרותו את הנושא נבעת מסלופיה של התקשורת, והרואה בכל המאבק הקדוש הזה, איזו שהיא הטרדה נוספת של "חרדים פנאטיים" ותו לא.

דומני כי הגיע הזמן לאמץ קוי מחשבה חדשים, ר"לשנות כותך", ויפה שעה אחת קודם.

מזוית אחרת / מ. שלום

החופש הגדול - לאן הגיע?!

היום, כצאת ימי בין המצרים ובכניסת ימי "בין הזמנים", מתחילה הנדידה הגדולה, הבריחה המרפרפות מן הבית, מן הישיבה — לבית, מן "החדר" והתלמוד תורה — "ההקבות".

מעגל הקסמים של "החופש" הולך ומשתלט על כולם. כל נחשא לאכת — כבפעם כולם... שכן עדיין ישנם כאלה שאוהבים את הבית שלהם. זה לא אומר שמי שפותח במסבה מביתו שלו אינו אוהב את ד' אמותיו הפרטיות שלו, שהרי הוא רק רודף אחר ילדיו שבורחים מן הבית, מפני שכולם נוסעים לחופש, כולם מתיישרים בבריחה, באריזות מרובות ובנסיעות מייגעות, כולם "אוכלים" חול וקומקומים. רק מי שיכול להרשות לעצמו נוסע לאיזה מקום "ממחדר", בית מלון או בית מרגוע, או בית הבראה, וכדומה. אבל שם כבר מלא עד אפס מקום כבר לפני כמה חודשים, ומי שלא הצליח לשריין מקום מראש חייב להתגעגע ככל מקום אחר אפילו קשה ומדכא — העיקר לברוח מהבית עם הילדים.

החופש השתלט על אורח חיינו, עד כדי כך שגם ה"חדריים" והתלמוד תורה, רבים מהם "סגרו" את בתי האולפנא לתינוקות של בית רבן. "הרבי" לא מוכן ללמוד עם כיתה מצומקת, או שגם ילדיו שלו רוצים חופש! ואז כל הילדים האחרים, שמשום סיבה כל שהיא ההורים לא מוכנים לשלם את המחיר הכבד מנשוא, מחיר ההרפתקנות הפרטיות שנצלות בחופש, מחיר ההרפתקנות, או שבאמת אין לו כסף ל"התענגות" של חופש, ילדיו שלו — אין להם "חדר" ואין להם חופש...

לפני שנים זה לא היה!

אף "חדר" לא נצל ולתרוחו לפני תלמידיו, ואולי בכוונה תחילה — לא בעונה "חמה" זו. אדרבה, היתה מדיניות שפויה והתיכה שלא סוגרים חדר בפני תינוק. לא שולחים הביתה לעשרה ימים או לשבועיים תמימים, ילדים טובים שלא די להם שנשארו בבית, אלא גם חדר ולימודים נלקח מהם.

פעם זה לא היה.

בעבר ידענו שבימים אלה צריך להסתגר בבית, לא להתחתבב ברחובות. ואלה היו רחובות... של פעם, עם הרבה פחות זוהמה ומיאוס, שטובת ילדינו להתרחק מהם ת"ק פרסה. בעבר ידענו שלא כל המקומות ואתרי הנופש החופש ראויים לילדי תלמוד תורה להיכנס לשעריהם. בעבר הלא רחוק הידרנו רגלינו ממקומות שרק השם שלהם לא היה כדיוק תואם עם מה שאנו מחנכים את ילדינו — אפילו אם המשחקים עצמם היו "כשרים".

פעם לא היה המושג הזה "תופש". החופש היה "בין הזמנים", ביומא דפגרא וערבי מועדים חמנים. היו אלה יותר ימים של עזרה בבית וציון ימי חג ומועד. חופש? — מאן דבר שמיה!

היום נשתנו הזמנים והנסיבות — כך אומר הדור הצעיר. אבל בלבול מושגים לא צריך להיות. ערבוב תחומים — וודאי שלא. עירבול מקודשה ועניינים שבטהרה — על אחת כמה וכמה.

היום קוראים דרור למושגים שהתרחקנו מהם כרחוק מזרח ממערב. הסתרנו אותם מילדינו, השמטנו אותם בכוונה תחילה מהלקסיקון של עוללינו וטפינו. לא רצינו שהם ידעו על דברים כאלה. לא פארקים ולא בריכות ולא סרטים ולא בילויים וגם לא טיולים לשם ולשמה. למרבה, היינו מבקרים באתרים היסטוריים תוך כדי טיול למקומות הקדושים. באנו אל נופים יפים במסגרת נסיעה מאורגנת של ה"חדר" או התלמוד תורה, כאשר נסענו לציוני הקודש בגליל העליון והתחתון. אבל בהחלט לא טיול של פירוק והתפרקות.

אינינו יודעים למה צריך לסגור בתי תורה לילדי ישראל. למה צריך לצייד את התלמידים טהורי הלב, שלא טעמו טעם חטא וחבינתם כשדה חוכה, עם "יהדעות להורים" שבימים אלה ואלה, עם צאת ימי "בין המצרים", עליכם לקחת את הילד לטיולים ובילויים משום שהחדר סגור, אין מלמד תינוקות ואין תפילה ולא כלום, כי כולם יוצאים לחופש.

למה לקפח תורתם של אלה אשר העולם מתקיים מהבל פיהם?

למה זה מגיע להורים אשר נפשם קצה מהחופש ומצייקנותו. הם אוהבים את ביתם, את ארבעת הקירות שלהם, גם אם היא תחומה למספר ספורים לא גדול לפי מספר הנפשות כן ירבו. למה זה מגיע לילדים שרוצים ללמוד, או שאינם יכולים לעשות "חופש" כמו אחרים, שישלכו אותם לרחובות, כן, פשוט לרחובות!

ישנם "חדרים" ותלמודי תורה שאפילו אינם מציעים אלטרנטיבות ל"חופש" — גם לא איזו מסגרת מינמלית של חצי יום להחזיק את הילדים הסובבים במצב של יציבות. אחרים סוגרים את ה"חדר" ופותחים "קייטנה" במחיר נפרד מהתשלום החודשי. זו גם "חדשה" שלא היה בעבר.

אבל ההורים שותקים. מה הם יכולים לעשות נגד ה"מוסכמה" החדשה ההולכת ומשתלטת על חיינו — החופש הגדול.

חבל, חבל על העדר התחושה של האחריות כלפי התלמידים ולא פחות מכך — כלפי ההורים. חבל שהדרך הסלולה מימי אבותינו, שאין מוציאים תינוקות של בית רבן אפילו לבנין בית המקדש ואין מבטלין תורה משום כך, אינה חוזרת עמוק בתודעתנו.

חבל. אבל האם ניתן לשנות את העולם? או לפחות, להחזירו למצבו השפוי כימי קדם?

ברחבי עולם / מאת דף

פקיסטן נתפסה "על חם"

אוי לה לארה"ב אם תבצה את הדין עם פקיסטן ואוי לה אם לאו

מקבלי ההחלטות בממשלת ארה"ב ניצבים כימים אלה בפני דילמה לא קלה, ובעיקרה ברורה עיזה של ארה"ב כל התנהגותה, ההתחבטות נובעת בשאלה הכללית כיצד מטפלים מדינה ידידותית כל המא שתוצאה מכלי לפגוע בידידות שבין השתים. אין לארה"ב הרבה בנות ברית ברחבי העולם, וזהות אינטרסים עם כל ארצות מהן חשובה להישגבמן מאין כמוה.

על הפרק ניצבת השאלה כיצד על ושינגטון להגיב משנתגלה שפקיסטן ניסתה זו פעם נוספת להבריח מארה"ב ציוד חיוני לייצור כלי נשק גרעיניים. הפקיסטניים נתפסו "על חם" בנסיון להבריח טכנולוגיה גרעינית, ופקידים אמריקאים טוענים שהפעם לא תצא פקיסטן נקיה מהעניין. נודע שסוכני מכס סיכלו נסיון לרכוש 25 טון של פלדה בעלת חוזק מיוחד ולהבריחה לפקיסטן. פלדה יחודית במינה זו דרושה להכנת הצנטריפוגות הדרושות להעשרת אורניום, שהוא שלב הכרחי בדרך ליצור כלי נשק גרעיני. המקורות האמריקאיים טוענים שהאיש שעמד להוציא את המזימה לפועל, ארשאד פרבז, קצין מבוצא פקיסטני, התוודה לפני חוקרים שהפלדה אכן נועדה לתכנית יצור הפצצה של פקיסטן. זו כבר שלחה את ידה בעבר בטכנולוגיה להעשרה גרעינית של ארה"ב, מבסיסים בהולנד, גם הבריחה אוסילוסקופים לבדיקת כלי נשק גרעיניים מהעיר סקרמנטו בשנת 1982, ואף ניסתה בשנת 1984 ליבא מסקסס הדקים לפצצות אטומיות. נסיונות אלה ואחרים הם חלק ממאמץ עקבי ובלתי פוסק של פקיסטן להגיע ליצור פצצה גרעינית, ולפי השמועות אף כפשע בינה לבין המטרה.

מה שמסבך את הפרשה עוד יותר הוא החוק האמריקאי, שאושר בשנת 1985, האוסר מתן סיוע חוץ לכל מדינה המנסה להשיג טכנולוגיה גרעינית אמריקאית בדרכים לא חוקיות. תכנית סיוע אמריקאית לפקיסטן, בת 3.2 בליון דולר, העומדת להסתיים בשנה זו, ולכאורה לא ניתן יהיה לבית הלבן ולקונגרס לאשר את התכנית החדשה המוצעת, בהיקף של 4 בליון דולר, מבלי להעלים עין מדרישות חוק זה. הדבר אינו פשוט כלל וכלל, ולכן יש הסבורים שתכנית הסיוע לפקיסטן מוטלת עתה בספק. אך לכך תהיינה השלכות דיפלומטיות שאמריקה בוודאי לא תרצה בהן. לא מן הנמנע שאם אכן יבוטל מפקיסטן סיוע חוץ, תמנע זו את העברת הסיוע הצבאי מארה"ב ללוחמים האפגניים, המוג'אהדין, והפעיל לחץ על שלושה מיליון הפליטים האפגניים המצויים באיזורי גבול אלה.

בעבר היה לענין המלחמה הניטשת באפגניסטן משקל רב יותר בעיני הקונגרס והממשל מאשר המאמצים למניעת הפצתו של הנשק הגרעיני. אף שישנם כמה וכמה חוקים האוסרים מתן סיוע למדינות המנסות לפתח כלי נשק גרעיניים, אישר הקונגרס פעם אחר פעם את בקשות הממשל להוות הסלת מקצוות אלה נגד פקיסטן, שסירבה בעקביות לחתום על האמנה משנת 1968 למניעת הפצתו של הנשק הגרעיני.

הפעם נראה שהקונגרס לא יצא בה"ב כבעבר לגבי פקיסטן. ישיבה ראשונה בנושא נסיון ההברחה והשלכותיו מעוה ליכים אלה. הסינטור ג'והן גלן (האסטרונאוט לשעבר), שהוא מן התומכים בעמדה המצדדת למנוע מפקיסטן סיוע כל עוד אינה נוטשת את שאיפותיה ותוכניותיה הגרעיניות, חש שאכן ניתן אישור לעמדותיו, כמי שתומך במלחמת המורדים האפגניים, הוא אומר: "אנו מצוים בדילמה קשה... אך פקיסטן בנסיונה הנואל מחייבת אותנו להנהג בצורה מחמירה... חייבים אנו להקפיד אתה, שאם לא כן יחול בתת היבשת ההודית מרוץ נשק גרעיני שסופו מי ישורנו". חבר בית הנבחרים הדמוקרטי, סטפן סולרז, שסייע לפני זמן לא רב להעביר בבית הצעת פשרה המאפשרת להמשיך את תכנית הסיוע לפקיסטן לעוד שנתיים נוספות על אף תכניותיה הגרעיניות, חש עכשיו מרומה, מאוכזב ועייף. הוא יכנה את השערוריה "הפרה גסה ומרגיזה של חוקינו", המשקפת את הביטול המתנשא כלפי העצומים והעקרונות של ארה"ב".

משרד החוץ הפקיסטני התנער, כמובן, מכל קשר לנסיון ההברחה, והדגיש שוב שכל תכניותיה הגרעיניות של פקיסטן מכוונות אך ורק למטרות שלום וליצור מקורות אנרגיה, ולא חלילה פצצות. דובר ממשלת פקיסטן יזום את ההאשמות לאויבי פקיסטן בין חברי הקונגרס, ודמו שיתכן וסוכנים ישראלים או הודיים רקמו את המזימה כדי להביך את פקיסטן. אך ההכחשות הפקיסטניות לא מתקבלות על דעת האמריקאים, שיש בידיהם ידיעות מהימנות על מאמצי־צבור הפצצה הגרעינית בפקיסטן. כאשר נתפס פרבז נודע שנמצאו במשרדו ובביתו מסמכים מרשיעים.

המימשל עדיין אינו מאשים את ממשלת פקיסטן בנסיון האחרון, אך אין ספק בכך שהלחץ על המימשל לנקוט הפעם בדרך תקיפה ומחמירה עם פקיסטן ילך ויגבר. אף אם תאושר תכנית הסיוע, כמעט ודאי הדבר שהיא תהא מותנית בפיקוח אמריקאי קפדני על כל היבטי התכנית הגרעינית של פקיסטן, פיקוח צמוד ומחמיר.

מפנקס הכנסת / צבי רוזן

שחרור בלמים

פגרת הקיץ, שבה מתחילה היום הכנסת למשך תקופה ממושכת של קרוב לשלושה חודשים, אינה אלא אחת מזכויות־היתר של חברי־הכנסת על פניהם של שאר אזרחי־המדינה, שאינם מכירים כלל תופעת כבוד אהבת־עצמם ודבת־כבודם, כפי שהקציבו לעצמם בחוזי־הכנס על פי תקנון־הכנסת.

אלא שאין זו זכות יחידה. די אם נזכיר כי גם סדר שבוע־עבודה־הכנסת אינו רק חסר־יום־עבודה אחד מתוך ששת־הימים בשבוע, אלא עומד רק על שלושה ימים בלבד — שני, שלישי ורביעי — ומתוך כך, מהענקת־זכות־היתר של מחצית שבוע־עבודה כלבד. נוכל להכיר עד־כמה רחוק העומס השיגרתי על כתפו של הח"כ, שלא אחת גם יוצא לשליחות־ציבורית בחו"ל, במהלך מושב הכנסת, מבלי שיהיה חייב למסור דו"ח לאיש על פעולותיו ומעשיו.

עתה, עם סיום "מושב הקיץ" הרי שהחופש־הגדול אינו אלא חיזוי ותחוק־ביותר ל"אנשי הסגולה" מבית־הנבחרים. הם זקוקים לחילוץ־עצמות מרוב־טירדות־מנוחת־הנפש שהיו להם עקב טלטולי־רעיון הקדמת־הבחירות והועידה הכנ"ל והסתפר החקיקה הכללית והדתית, שבלמו את האפשרות לצאת להתאוורר עקב הגיוס הכללי, פעם אחר פעם, שנכפה עליהם לקראת הצבעות גורליות וחשובות במליאת הכנסת והעדרותיה.

הנה, סוף סוף, קיץ הגיע, חופש בא, ניתן לשחרר בלמים, להדביק כנפיים, לאורך־כמעט־יד — ולמהר לשוט במרחבי־תבל, לחוש את הדופק בקרב אחינו בגולה הדויה: גם לאגור־כח לקראת "מושב החורף", שבו, אולי, יהיה רב למצדדי הקדמת הבחירות.

החלטתם הנבונה של שרי המערך, שלא להעלות היום במליאת הכנסת את ההצעה להקדמת הבחירות, אינה אלא במקומה ובעתה, רכך נאה ומתקבל, "שלא ישבשו את רגיעת־הקיץ הנדרשת" כפי שהכריז יו"ר הליכוד חיים קופמן שצהל מיד לאחר ששמע, כי אכן ניתן לשחרר את בלמי־האיסור לצאת לחו"ל, כפי שהוכרז בליכוד כשבוע שעבר.

הידיעות בכלי התקשורת על הנזק שנגרם לאחרונה למפלגת המערך עקב שאיפתו הבלתי־נלאית של שמעון פרס להקדים את הבחירות מבלי שתהיה לו יכולת לממש רצונו אינן אלא השערות בלתי־בדוקות. מה שבדוק ומנוסה, כי הפופולאריות של פרס עלתה לאין־שיעור בקרב חברי הכנסת יעני־הכוח־הפרלמנטרי, שלפתע חשו רווח כציפור לעוף כ"אל על" לכל עבר. בהחלטתו לדחות את הצעת החוק להקדמת הבחירות עשה להם, לחכי"ם, פרס את הקיץ, שדוקא השנה היה אחוז־שרב־כבד, והטמפרטורה הזמה־במיוחד אפפה בו ימים ארוכים ומתישים.

כל הצהרות־המתח הפוליטיות על "שיבושי" ההסכם הקואליציוני והפרתו בידי מערך/ליכוד, כל הברי־העם ההדדיים על חוסר־תיפקוד של הממשלה המאוחדת ושיבוש אחדותה, נעלמו שלשום בישיבת הממשלה בעת דיון על סכנת־הסמים בישראל, שמימדיה, כך התברר, הבהילו את השרים ללא אבחנה בין ליכוד ומערך. זה אריכ משותף לכולם, בדיוק כמו שההמכסות הפרלמנטרית הקבועה, לרגל משחק עונתי בזירת הכנסת — אינה אלא מישרד, שטוב אולי לכלי התקשורת מחפשי־כותרות בימי "עונת מלפפונים" של הקיץ המייבש כל הגיון, אבל מרגיז ללא־צורך את הזוכיים מחפשי־הכנפיים.

לפיכך, עם שחרור הבלמים הפוליטיים השבוע, כאשר כבר אי אפשר להגיש החל מהיום עוד הצעות לאי אימון בממשלה, כאשר תמכם היום הכנסת את ארבע הצעות אי האימון שנותרו לסיום מושב הקיץ בכנסת — ישתרר במתנק המסויני משב־רוח מרענן, כאילו מנהרת אויר צלול, שקט פרלמנטרי מיוחל, שימשך קרוב למאה יום. הפרעות־סדרמות של הצהרות/ פניות/ מחאות/ הרעשות/ הצעות ושאר מיני להב־פוליטי מפי חכי"ם לא יעלו ולא יורידו את לחץ־הדם הלאומי בישראל, הזוכה מכמר לחילוץ־עצמות הראש שקט ושלול, עד ל"מושב החורף" הנראה רחוק מאד, בקצה מנהרת־הפגרה הבעל"ים.

אירועים פוליטיים

"כבוד אחרון" לוירשובסקי מ"שינוי"

יש לפתות בשלב זה, בבחירות די מרומה שמרדכי וירשובסקי שכבר למיים את הקריירה הפרלמנטרית שלו, קריירה שלא הצטיינה במקוריות מיוחדת או בחידושים מפליגים, לבד מכמה "דברי שטנה" נגד דת ודתיים. מי שכבר יקיים לוירשובסקי לסיים את הקריירה שלו, הם חבריו מהמפלגה שלשום, אלו שכבר כשמה לרוחו על שהאיש פרש כהה או אלה המשים את הכל כדי שוירשובסקי "יסגר" מבהמתו להצטרף אליהם.

במסיבת עיתונאים שכינסו ראשי תנועת "שינוי" לאחר ההחלטה על הקמת מפלגת המרכז החדשה, חלקו החוברים "כבוד אחרון" לוירשובסקי, אותו האשימו ב"בגידה" המגרש מן המפלגה והאדם שהיה אחראי לבדידותם של המתנים מן המפלגה מאחר והם, פשוט, לא סבלו את וירשובסקי.

ד"ר אמנון רובינשטיין, נמנע במסיבת העיתונאים מלתקוף ישירות את וירשובסקי. "אני לא אנהג כמוהו", הסביר רובינשטיין. אולם, לעומת זאת, הציג רובינשטיין לנוכחים את ד"ר יהושע פורת, המועמד הרביעי של "שינוי", שאם היה וירשובסקי "אדם הגון" היה פורש מן הכנסת, היה פורת נכנס במקומו.

פורת מסביר לנוכחים עד כמה גדולה רעתו של וירשובסקי. הוא נותן להבין שטעותה הגדולה של מפלגתו היתה בכך שהכלילה את האיש הלזה בין שורותיה. וירשובסקי היה גורם ישיר לכך שהמונים יברחו מ"שינוי". אנשים פשוט לא סבלו אותו, טוען פורת.

בקיצור, "לתום החופש" וירשובסקי, מוצג ע"י עמיתיו לשעבר באור שונה, אולי נכון יותר מן "האור" הקודם: טיפוס אנטיפאטי; דוחה; לא הגון; צבוע; מדבר אחד בפה ואחד בלב. חבריו לשעבר של וירשובסקי טוענים על "אביר החוק" שלהם כי הוא פשוט "גנב": הוא נבחר לכנסת על סמך מצע שינוי ומטעמה — וכעת הוא פורש ולוקח עמו את המנדט.

במסיבת העיתונאים מתקשים חברי שינוי להעלות ברעיונם גם לא שם אחד של אדם שבחר בשינוי בגלל וירשובסקי. להערכתם יש המונים שלא הצביעו בגלל תחושת הבחילה שחשו עם שומעם את שמו. והנה, האיש שהרבה לדבר על מוסר ויושר — וברח עם מנדט לא־לו.

מבחינתנו ה"כבוד האחרון" לו זוכה וירשובסקי מעמיתיו — אינו מקור לדאגה או לשותפות בצער. אנו מרכנים, בעינים עצומות, לחרתם על "דברי הכבוד" של וירשובסקי על רובינשטיין ולהיפך. שניהם, מבחינתנו, ראויים ל"כבוד" מעין זו שלו זוכה היום וירשובסקי. לגמרי לא נדרא אם "האביר" הזה ימוש בטעמה של השמצה, בפרט כזו וגלה ההופכת אותו לריקא ופוחז חסר מעצורים, הדוף כבוד ופרסומת ובעל כושר השרדות אפילו תוך רמיסת ערכים יסודיים.

אף פעם, מול גודש השנאה הזה ששפע לא ייחסנו לו רצינות יותר. האיש ביקש כותרות ורדף פרסום: (אמוד על עמלו, ורובינשטיין, כשהיה שר תקשורת ופעל למען ערוץ שני לטלביזיה עשה זאת מאחר ובערוץ הראשון שמטו כל הזמן רק על עמיתו וירשובסקי. ורובינשטיין, כך אמרו בכנסת, רוצה לפתות ערוץ אחד שבו לא יראו את פרצופו של וירשובסקי ולא ישמעו את "הגיגיו")...

וירשובסקי לא יכל להתבלט באף תחום, בכל נושא מדיני או בטחוני או חברתי, היו מוכשרים ממנו בחוגי השמאל שכבשו כותרות ושימת לב. וירשובסקי היה ידוע יותר "כאיפכא מסתברא", כאדם היושב במליאה ומתערב בכל נושא העולה על הפרק, בין אם הוא מכיר אותו ובין אם לאו. חבריו שנטלו ממנו את הכותרות הרציניות הפכוהו למתוסכל.

וירשובסקי ניסה להאחז בנושא אחר, שבו התקשורת מעניקה מקום התבטאות רחב לכל דורש: הסתה נגד דתיים. כאן, בתחום הזה, הרפיע וירשובסקי כ"איש חוק", "אדם של מוסר" "איש של כבוד". היום, חבריו מאתמול, חולקים לו את "הכבוד האחרון".

מספרים עד כמה הוא נעדר את כל אותן תכונות או מדות. הם אומרים עליו שהוא איש מדנים, איש קריירה הרואה ורוצה רק את טובת עצמו. הם טוענים שהוא טיפוס דוחה. מאוס על הצבור, לא רק על הצבור מן הימים או מן החוגים הדתיים אלא גם בקרב השמאל בארץ. "המונים" ברחו מ"שינוי" רק בגלל שוירשובסקי חבר בה — אמר ד"ר פורת.

לוירשובסקי יש כנראה .זה להשיב לעמיתיו. הוא הרי מכיר את "היושר" של רובינשטיין יותר מאשר הכיר אותו באמד העיתונאי יאיר קוטלר. יש צורך לקוות שהוא אכן יענה. השניים, ללא ספק, מכירים טוב מאד איש את רעהו ובכל שהם ידגישו זאת ויאמרו זאת בפומבי כן יטב.

אגב, בר"צ לא החליטו עדיין לקבל את וירשובסקי בזרועות פתוחות. שלא לציטוט ושלא לייחוס, יש גם בר"צ המכירים טוב את "מעלותיו" של וירשובסקי כפי שמנו אותם ראשי "שינוי". אבל, נכון להיום, בר"צ מוכנים לקבל את וירשובסקי למהלך הקדנציה הנוכחית. ושני טעמים לדבר:

הראשון, בר"צ סבורים כי בהצטרפותו של וירשובסקי אליהם, יווצר רושם בצבור שכל כוחות השמאל הולכים לר"צ. מבחינה תעמולתית זה יועיל, מקום לכנסת הבאה — זה לא יעלה, הם מקווים מאחר וירשובסקי כבר לא יופיע במסגרתם.

השני, זהו טעם אישי של יוסי שריד. גם הוא ערק בראשית הקדנציה הזו אל ר"צ. הוא נבחר לכנסת מטעם המערך, אך ברח "ברוב יושרו" עם המנדט של המערך לר"צ. כבר אז הוקיעו את שריד. אמרו עליו שהוא נהג כפי שאיש הגון אסור לו לנהוג, בדיוק כמו משה דיין שמונה כשר תוך של הליכוד ושריד היה מראשי תוקפיו כדי שיחזיר את המנדט למערך.

לשריד לא איכפת, בשלב זה, ל"הסתמך" על "הכשר" של "איש ישר" כוירשובסקי... וירשובסקי כבר "מסתמך" על "איש ישר" כשריד...

ר"מ צרפת מזהיר את טהרן מפני נקיטת צעדי סחטנות

נגן על חופש השיט - אמר, בהצדיקו שיגור אוניות צרפתיות למפרץ הפרסי

פאריס, — ראש ממשלת צרפת, ז'אק שיראק, האשים את איראן כי היא נוקטת צעדי סחטנות, והדגיש כי כל נסיון איראני לאלץ את צרפת להכנע לתביעותיה של איראן — נידון לכשלון.

"הנני אומר לשלטונות איראן כי כל עוד הם מבקשים לפתור בעיות צרפתיות־איראניות באמצעות סחיטה, הם מבזבזים את זמנם", אמר שיראק בראיון בן שעה, שהעניק לטלויזיה הצרפתית.

כזכור ניתקה פאריס את קשריה הדיפלומטיים עם טהרן ב־17 ביולי, במהלך חילוקי דעות שנבעו מסירובו של מתורגמן בשגרירות איראן בפאריס להעיד בפני משטרת צרפת על מעורבותו בשורת פיגועי פצצות בפאריס אשתקד. שגרירויותיהן של שתי המדינות בפאריס ובטהרן הוקפו בכוחות משטרה מאז החל הסיכסוך.

שיראק הדגיש בהמשך דבריו כי צרפת מבקשת לשמור על קשרים נורמליים עם כל המדינות, אולם הוסיף: "כמובן שלא נוכל להסכים לקשרים עם אנשים החשודים בשיתוף פעולה עם טרוריסטים או עם תוקפים".

עוד אמר שיראק כי "האיראנים נוקטים שורה של צעדים שאינם עולים בקנה אחד עם כללי הצדק הבינלאומי והנוהל הבינלאומי. יש לקוות שהם יעמדו על חומרת המצב ויחליטו לשוב למידה גדולה יותר של נורמליות בקשריהם הבינלאומיים".

בחלק אחר של הראיון הצדיק שיראק את החלטתה של צרפת לשגר נושאת־מטוסים ואוניות ליווי למפרץ הפרסי, באומרו: "חופש השיט במפרץ הוא שיקול חשוב ביותר, ביחוד למען האינטרסים של מדינות מערביות. המדובר הוא בכוח הרתעה... אולם אם ייפגעו אינטרסים שלנו, הרי אין צורך לציין שאכן נגיב". נושאת המטוסים הצרפתית "קלמאנסו" ושלוש אוניות ליווי הפליגו ביום ה' מנמל טולון. (ע"ד)

מכתבים למערכת

מי זה חיה רעה?

מה שנתפרסם בהמודיע (מיום ד' ג' מנ"א שיו) בשם מרן המשגיח ספוליבו רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל: שמה שאומרים בתפלת הדרך "ותצילנו מכף חיה רעה", והרי כיום בדרך כלל אין חיות רעות דובים ואריות, כבכבישי הארץ ואומר שהפירוש היה בתקופתנו מדובר על הנהג הישראלי עצמו.

חס ושלום לייחס זאת לאותו צדיק לכנות האדם שנברא בצלם אלקים בשם חיות רעות, ובפרט שיש גם נהגים חרדים, ובהרבה מקרים הם לא אשמים כלל והם בגדר אונס. וכוונת החבון לומר שכמו שאנו מתפללים שיצילנו מהחיות רעות הבאים מסיבת החוטא, כמו שאמרו ז"ל "אין ערוד ממית אלא החטא ממית", כמו כן יש להתפלל היום על התאונות שהם במקום החיות הגורמים מהעונשים על החטאים.

הי' יצילנו מכל פגעים רעים

ח' מנ"א תשמ"ז

ב. י. זילבר

הזדעזעתי, אבל כך שמעתי!!

שמעתי ליד שני ילדים אחים, והמתנו על המדרכה של שהרמזור יורה על היתר הליכה.

אמר האחד לאחיו בוא נעבור אף שהאור אדום אבל אין מכוניות, ענה לו אחיו: אבל אדום! ענה לו הראשון אבל גם אבא עובר באדום!!

הזדעזעתי

מ.ח.ו.

המרדף אחרי הצורבים

בשנים האחרונות אנו עדים לתופעה חדשה, ב"ה נתרבו הספסלים בביהמ"ד. מידי שנה נפתחים ישיבות חדשות — ויש לברך ע"ז.

וכאן מתחילה הבעיה, ישנה תחרות מי יזכה בבחורים החשובים כ"י וגם ישיבות קיימות מתלבטות בבעיה זו לקראת פתיחות שיעור א'.

ברצוני להעיר שתי נקודות:

א) הבחורים מרגישים שהם מוצר נצרך וזה מקדד לפיתוח הגאוה וכיו"ב, נוצר מצב שבמקום שיבחרו אותם הם נעשים הבוחרים וצריך לקדם את פני הרעה שלא תפגע נפשם ח"ו.

ב) נקודה חינוכית פשוטה שקורה לא אחת שפונים אל הבחורים מכמה ישיבות הם גם נערים מבולבלים וגם חשובים ומבלא הם צריכים לתת כבוד להיכן ללכת ולאיזה מקום לבקר ולכן קורה שקובעים ללכת למקומות מסוים וברגע האחרון מבטלים הבחורים את התכנית, היכן המידה בדיבור? בפרט שמי שצריך לקבל אותם התכונן עבורם והמצפה להם היכן הרגישות בכבוד מי שגדול מהם?

עקיבא כהן
ירושלים

סרטים לילדים - "רצח חינוכי"

באתי לעורר את קהל הקוראים אודות מנהג חדש שפשט לאחרונה בין קהל החרדים לדבר ה', אשר כל מי שיש לו כח ארגון וגם מעט רצון להרויח כסף בקלות, שוכר לערב אחד מכונה להקרנת סרטים ומחפש מקום (אפילו אולם שמחות פנוי) עבור ההקרנה, מדביק מודעות ברחובי העיר בנוסח: סרט מהמם... מרתק... נבדק על ידי... אנשים חרדים... וכו'.

ומה התוצאות?

זהו "רצח חינוכי" ממדרגה ראשונה. ילדים אף בני נוער יראים ושלמים צופים בסרטים הללו, מבלי משים לב. שאילו הלל הי' מוקרנים באולם, היה הדבר נקרא "קולנוע"! ולשם בוודאי שההורים לא היו מרשים ללכת, וגם במכשיר הטמא מוקרנים הסרטים ה"כשרים" הללו, הדבר ברור כשמש בצהרים שאסור לראות. ומה נשתנה?

ראיתם שם, במקרה חשוב, ספורי מתח מבהילים אשר לא מוסיפים יראת שמים ואהבת תורה, ובמקרה היותר גרוע גבים ומוסיפים מלחמות ורצח וכדומה.

אין צורך להאריך בנושא, אך יש להסב תשומת לב הורים ומורים לענין.

בברכה ובתודה
משה לוין

להסיר מכשול

הורים רבים שולחים את בנותיהם לבד בהסעות מירושלים לים שורקן.

לאור מקרה חמור אשר ארע, כאשר לקח הנהג 5 בנות, ונסע אתן לבד לירושלים בהשאירו את שאר הנוסעים בים, אנו מזהירים את ההורים, אנא! שמרו על בנותיכם, והזהרו לפני שאתם שולחים אותן לבד לים. בנפש בנותיכם אתם מתחכמים.

ל. מ.
ירושלים

הרצאות בישובים מטעם מוסדות "אור החיים" ירושלים

בשבועיים האחרונים נכבדה ישיבת אור החיים להוליך גבה בהוצאות ערכי החינוך על ברכי התורה והיראה זה מקרה.

כבוד ראש הישיבה הגאון רבי ראובן אלבז שליט"א מכונת הגליל מישוב לישוב ומשכונה לשכונה ומחזק את הלבבות של המסגרים הנצורים להכנס בדרך התורה, והכנסת ילדיהם לתלמודי תורה וישיבות קדושות.

בין המקומות שהקיף כבוד הרב לאחרונה היו המושבים אורות ותגלית שליד בית שמש. ההרצאות נערכו באולמי המתנ"ס בהשתתפות מאות תושבים.

הרב אלבז שוב הוכיח לציבור את כשלון החינוך המתירני המביא לידי כפירה תלוה בכל היקר והקדוש לעם ישראל.

הקהל התרגש ובות ותזדעזע עד עמקי לבו מהנעשה בשטח המתירני. הדרשה במבשרת ירושלים נערכה בבית הכנסת המפואר היכל יחיאל שנבנה ע"ש ר' יחיאל אנקוה מתרומות משפחתו, שם השתתפו אלפי משנה, ורב מקן חוזרים בתשובה. הרב ש. פ. (מרן במייל) פתח את הערב בדברי תורה ובמטרת החינוך היהודי.

בפסגת זאב נערכה אזכרה לזכר של המנוח יוסף רבני שנחת בתאונת דרכים מתורידה. השתתפו חבריו רבים מהשכונה הירושלמית החדשה. שם הזהיר כבוד הרב שליט"א על החורבן שנעשה כאשר בונים עשרות אלפים יחידות דיור ובית קטן להקב"ה לא בונים ועמ"כ נתפלאים מדוע הנוער מידרדר.

כבוד הרב קרא לקהל לשוב למקורות ולמסורת אבותנו, חז"ל אומרים שבלעם הרשע אמר: כל זמן שקולם של עם ישראל מצפצף בבתי כנסיות ובבתי מדרשות אין אומה ולשון יכולה לשלוט עליהם שנאמר הקול קול יעקב אז אין הידים ידי עשו.

בשכונת קטמונים, פת, דשן־טורל הבוא הייתה ההרצאה בגולה והקהל פתח את דמעותיו כאשר נשמע קולו של כבוד הרב אלבז ברמה.

תחנות מד"א חדשות בכנרת

טבריה — שתי תחנות מד"א חדשות נפתחו בחוף המזרחי של הכנרת.

תחנה אחת תמוקם בעין גב ותאויש על ידי חובש. היא תהיה פתוחה בין השעות 9 בבוקר ל־5 אחרי הצהריים.

התחנה השניה תמוקם בחוף דוגית ותאויש על ידי אמבולנס המצויד במכשיר קשר וחובש. אף היא תפעל בעונה שעות.

פתיחת תחנות אלה, התאפשרה תודות לשיתוף הפעולה בין המועצות האיזוריות של עמק הירדן והמוח־הגולן לבין סניף מד"א בטבריה. (עתים)

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

דמיאניוק: אדם שביצע פקודות הגרמנים בכפייה אין להאשימו

"רק ביצע פשעים מיוזמתו הוא חייב לתת את הדין"

אדם שהיה בשבי הגרמנים וביצע פקודות שלהם בכפייה, אין להאשים אותו על כך. אבל אם ביצע פשעים מיוזמתו, על כך הוא חייב לתת את הדין — אמר אתמול איוואן דמיאניוק בחקירתו הנגדית בבית המשפט בירושלים.

התובע מיכאל שקד קרא בפני הנאשם דברים שהוא אמר בשיחה שהיתה לו עם סנ"צ קפלן ב־19 במאי 1986: "לא מבינים את זה. אז בשביל מה עושים משפטים". אמרת לקפלן שהיה שיתוף פעולה עם הגרמנים בגלל תנאים קשים וקפלן הוסיף כי דמיאניוק אמר שהוא לא מדבר על עצמו, אלא באופן כללי. הנאשם שנתבקש להתייחס לדברים אלה אמר, כי הדברים לא נאמרו בדיוק בצורה כזאת, אבל הוא אמר להם שאם הגרמנים לוקחים מישהו, הוא לא יכול לסרב.

להלן שאל התובע את דמיאניוק אם "שאלו אותך למה להאמין לך שלא היית בטרבלינקה ואתה אמרת שלא יכול להיות שנשלחת לשם מפני שהיית עור ועצמות".

אני לא מבין, אמר התובע, מה זה נוגע לענין.

דמיאניוק: נכון, אני אמרתי שהייתי אז עור ועצמות.

השופט לוין מעיר לנאשם כי הגרמנים לקחו גם אנשים אחרים שהיו "עור ועצמות" ושלחו אותם לתפקידים שונים, ביניהם גם למחנות השמדה.

על כך השיב הנאשם, כי אותו שלחו לגרץ ושם התנאים כבר היו יותר טובים. זה לקח זמן רב עד שהוא החלים.

התובע שקד מצטט בפני הנאשם דברים שהוא אמר לשומרים האמריקאים שלו לפני שהעלו אותו למטוס בו הועבר לישראל. דמיאניוק אמר אז: "הם לא מבינים. זו היתה מלחמה. לא יכולתי לעשות כלום".

הנאשם: זה לא נכון. לא אמרתי דברים כאלה. אמרתי: למה שופטים אותי. לא הייתי בשום מקום.

התובע: אבל זה דומה למה שאמרת לקפלן שחקר אותך בארץ. אמרת לו שהגרמנים נתנו פקודות שאי אפשר היה לסרב, וכי לא מבינים אותך.

הנאשם השיב כי הגרמנים לא אמרו לו ללכת (כנראה למחנות). לא הייתי חייב ללכת.

בענין זה ציטט התובע שקד בפני הנאשם דברים משיחה נוספת שלו עם סנ"צ קפלן מן ה־28 באפריל 1986.

על כך רשם קפלן זכרון דברים ונאמר בו להלן: דברו על הכנסיה והנצרות הפרבוסלאבית באוקראינה. דמיאניוק אמר כי הכנסיה תומכת בו.

הנאשם השיב כי אכן כך אמר. להלן ציטוט נוסף מזכרון הדברים של קפלן: "שאלתי אותו אז אם הכנסיה והקהילה האוקראינית היו תומכים בו גם אילו הודה שהיה בטרבלינקה וחיסל אנשים.

שקד: האם אתה זוכר שאלה כזאת.

הנאשם השיב כי אינו זוכר.

שקד: אתה ענית לקפלן את הדברים הבאים: בעצם אנשי הכנסיה האוקראינית מאמינים, שאדם שמבצע מה שפוקדים עליו, אין להאשימו. אבל אי אפשר להצדיק אדם שהוסיף דברים מיוזמתו.

הנאשם לא התייחס לדברים אלה בצורה ברורה ואז התערב אב בית הדין השופט לוין ואמר: האם נכון שאמרת שאם אדם מבצע פקודות שנותנים לו הגרמנים אין לבוא אליו בטענה, אבל אם הוא מוסיף, דברים מיוזמתו, אדם כזה מגיע לו עונש. האם אמרת דברים כאלה לקפלן?

הנאשם השיב, כי אלה הם בערך הדברים שהוא אמנם אמר.

השופט: לפי דעתך, מי שמשתף פעולה עם גרמנים במחנות השמדה על פי פקודתם צריך להעניש אותו או לא.

הנאשם השיב, כי אם הוא משמיד אנשים אז הוא ראוי לעונש.

שאלה: גם אם אדם הורג לפי פקודות הגרמנים הוא צריך לקבל עונש?

תשובה: אני לא הייתי עושה זאת.

השופט אינו מרפה ושואל: אם הגרמנים אומרים לך להרוג חמישה אנשים, תהרוג אותם?

תשובה: אם עשה זאת מפני שהגרמנים אמרו לו הוא לא אשם. על מה להעניש אותו, אם הוא מוכרח למלא פקודה.

השופט לוין חוזר ושואל: מה שהתובע שקד אמר. זה משקף דעתך?

דמיאניוק: אם לאדם היה סיכוי לצאת משם ולא עשה כן יש להעמידו לדין. אבל אם אילצו אותו זה דבר אחר ואין לבוא אליו בטענות.

אם הוא התנדב זה סיפור אחר, על זה הוא צריך לשאת באחריות וחייב לתת את הדין. גם אם הוא עשה דברים מיוזמתו, הוא חייב לתת את הדין.

הנאשם דמיאניוק חזר וטען במהלך חקירה נגדית זו, כי הוא עצמו לא היה בטרבלינקה ולא עשה שום דברים כאלה, וכי מדובר באופן כללי על אנשים שנגררו למצבים מסוג זה.

הסניגור יורם שפטל לא נכח ביום שני בבית המשפט. הוא נסע ללונדון לצורך תיחקור שלושה עדי הגנה ואפשרות הבאתם להעיד בארץ במשפטו של מרשו.

היום יתחדש המשפט בשעה 9 בבוקר ויסתיים ב־1.30 אחה"צ. (ראה ידיעה בעמוד ב').

בהתערבות נציג החזית הדתית בתל־אביב

בוטל מופע ליצנים בט' באב בתל־אביב

מאת סופר "המודיע"

מופע בידור שנועד להתקיים הדב, בעצם צום תשעה באב, מטעם עירית תל־אביב, במדרחוב נחלת בנימין, בוטל בעקבות פניה יו"ר סיעת החזית הדתית בתל־אביב.

בסוף השבוע יצאה עיריה תל־אביב בפרסומים תחת הכותרת "טוב לי כתל־אביבי", בהם מזמין מינהל החינוך הנוער והתרבות העירוני את הציבור, למופע אופנה במדרחוב נחלת בנימין, בו יתקיים בין השאר, מופע ליצנים.

דבר התוכנית, לקיים מופע בידור זול ביום בו מקוננים אבלי ציון וירושלים על חורבן בית המקדש, עורר תדהמה וכאב בציבור הדתי, שהתמרמר על אטימות הרגשות מטעם עירית תל־אביב בראשות שלמה להט, הפוגעת בנושאי יהדות שונים:

יו"ר סיעת החזית הדתית בעיריית תל־אביב, עו"ד, חיים כמוק, שטיפל בנושא, נענה בטענה, כי העוסקים בדבר לא ידעו כי הרביעי באוגוסט הוא תשעה באב, אולם בעקבות הפניה הועברה הוראה לבטל את התוכנית.

תושבים בתל־אביב הביעו תמיהה וכאב על העובדה, שהאגף האמור לעסוק בחינוך ילדי ישראל, כה מנותק ממורשת העם, עד כדי חוסר ידיעה מתי חל תשעה באב.

החברה הממשלתית למדליות התקשרה עם חברה יפנית וסינית

מאת סופרנו הכלכלי

החברה הממשלתית למדליות התקשרה עם חברה יפנית וסינית, דבר שנועד להגדלת מחזור ההזמנות והמכירות של מטבעות הזיכרון באחוזים ניכרים. כך אמר אתמול אליעזר שילוני, מנכ"ל החברה.

הוא ציין, כי נוסף לצד המסחרי, החברה תורמת ליחסים טובים של מדינת ישראל עם ארצות העולם, הן באמצעות תערוכות שמשרד החוץ עורך, הזוכות להדים ולסיקור של אמצעי התקשורת והן באמצעות ההתכתבות שהיא מנהלת עם מנויים מכל קצוות העולם, כולל מדינות כמו ניגריה, מאקו, הודו ועוד.

לדעתו, אם נדע לנווט בין כיבוש שווקים חדשים לעדיליתנים מצד אחד, וקידום הנומיסמטיקה מצד שני, צפויה התקדמות רבה בשנה הבאה בשטח הכלכלי, מסחרי ותרבותי.

להערכתו, לאחר מכירת המטבע האחרון שהונפק, "ירחוני", תגיע החברה לגידול של 50 אחוזים לפחות במכירת מטבע זהב.

כידוע, החברה הממשלתית למדליות משווקת מטבעות זיכרון, המונפקות על ידי בנק ישראל ומייצרת מדליות ועדיליתנים.

משמרת מחאה הפתיעה את המשלחת הרוסית

משמרת מחאה ההזדהות עם יהודי ברית־המועצות הפתיעה אתמול את חברי המשלחת הקונסולרית הסובייטית, כאשר הגיעו לעבודתם בשגרירות פינלנד בישראל.

חברי המשמרת נשאו כרוזים וסיסמאות, וכאשר יצאו אנשי המשלחת הסובייטית מן המכונית פנה אליהם שמואל בן־צבי, רכז ההסברה של המועצה הציבורית למען יהודי בריה"מ, וביקש מהם להעביר מסר לשלטונות בריה"מ. חברי המשלחת ענו כי הם לא מטפלים בענין זה. על דברי בן־צבי, שאינו מבקש טיפול אלא העברת מסר בלבד, השיב: "יכול לבקש לקבוע פגישה, אולם בגלל משמרת המחאה הפגישה לא תתקיים". כאשר ביקש למסור להם מכתב כדי להעבירו לשלטונות בריה"מ הם סירבו לקבלו, ואז שלחו חברי המשמרת את המכתב למשלחת הקונסולרית באמצעות הדואר.

במכתב נאמר בין השאר, כי לא ייתכנו יחסים בין ישראל לבין בריה"מ ללא פתרון לבעיית יהודי בריה"מ ברוח הגלסנוסט והפרסטרויקה כלפי יהודי בריה"מ. כן תבעו חופש עלייה והתרת הלימוד של השפה והתרבות היהודית בברית המועצות.

במשמרת המחאה וההזדהות היו 13 איש, פעילי המועצה הציבורית וקבוצת ה־35.

שמואל בן צבי מסר לכתב עתי"ם, כי משמרת ההזדהות תתייצב מדי בוקר ליד שגרירות פינלנד בישראל במשך חמישה ימים בשבוע. במשמרות יפגינו חברי ארגונים שונים הפעילים למען יהודי ברית־המועצות. (עתי"ם)

ישיבת מאור אליהו
שבהרי יהודה קרית טלז סטון
נותרו מספר מקומות לנופש בין הזמנים
★ כשר למהדרין ★ שומרי שמיטה
★ מדשאות ★ תוכניות מגוונות למשפחה
ימי ההבראה: י"ב מנ"א־כ' מנ"א (7.8–15.8)
מבצע מיוחד לסוף שבוע מכ"ד מנ"א־כ"ח מנ"א
פרטים והרשמה בטלפון: בבוקר 02־341814
בערב: 02־341238

תחנת הרשמה ליין ומיץ ענבים מאוצר בי"ד
משלוח לבית בכל הארץ צלשינסקי
ר' עקיבא 152 טל. 796016

בחורה דתית מעוניינת לשכור דירה עם עוד בנות
טל. 792537

חשמלאי מוסמך
מקבל כל סוגי עבודות חשמל באחריות ובמחירים נוחים
טל. 03־789894

מהיר ירושלים
מחיר נסיעות באוטובוסים ממוזגים
1. הברון קבר רחל.
2. קבר רחל, שמואל־הנביא, שמעון הצדיק. היציאה 12:30 מהמשרד
אין הרשמה מראש, כרטיסים במקום

מבצע אגדה
בלעדי למציאס סנטר
קחו היום* דברי הלבשה לכל המשפחה
שלמו בשנה הבאה
הצ'ק יום ח' בתשרי 1.10.87
המבצע יסתיים ביום שישי הקרוב
י"ב מנ"א 7/8/87
אוטובוסים 54, 45, 59, 61, 315, 400,
1, 2 — פנימי בני ברק
מציאס סנטר ב"ב ר' עקיבא 85 בפסג' מול גן ורשא
*מ־80 ש"ח ומעלה

הנסיעה בתחבורה הציבורית תתייקר ב־16% בשבוע הבא

הנסיעות באוטובוס ובמוניות יתייקרו במקביל

מחירי הנסיעה באוטובוסים יועלו בשיעור של 16 אחוז — כך סוכם בין השר קורפו לבין השר משה ניסים, בהתאם להמלצות האוצר לצמצום הסובסידיות.

ההתייקרות תיכנס לתוקף כבר בשבוע הבא, כאשר באותו תאריך תתייקר אף הנסיעה במוניות.

פירוט מלא של המחירים החדשים, הן באוטובוסים והן במוניות, יפורסם תוך יום־יומיים. (עש"ת)

● אופקים — התאחדות בעלי מלאכה ותעשיה במחוז הנגב פתחה השבוע סניף בעיירה אופקים. זאת לאחר שסוחרים ובעלי מלאכה מהעיירה ביקשו להצטרף להתאחדות ומספרם הצדיק פתיחת סניף באופקים.(עתי"ם)

● ירושלים. — נכי צה"ל אשר התנהגו באופן אלים ופרוע במשרדי אגף השיקום של משרד הבטחון יושעו מיידית מחברותם בארגון נכי צה"ל. על כך מסרו נציגי ארגון נכי צה"ל להנהלת משרד הבטחון בדיון שהתקיים במשרד הבטחון, זאת לנוכח התנהגות פרועה ומעשי אלימות של מספר נכי צה"ל, שהיו לאחרונה במשרדי אגף השיקום, בהם הותקפו פקידי עובדי האגף. (עש"ת למ"מ)

המלצה לשלם לנאפסו משכורת בעד תקופת כלאו

הפרקליט הצבאי הראשי תת אלוף אמנון סטרשנוב המליץ באחרונה בפני ראש אכ"א אלוף מתן וילנאי, לשלם לעיזאת נאפסו משכורת של קצין בדרגת סגן, לכל התקופה הנדונה של כ־5 שנים שבה ישב בכלא.

לכתב עתי"ם נודע, כי לאחר שפרקליטו של נאפסו, עו"ד צבי הדר, פנה לפרקליט הצבאי הראשי וביקש לשלם למרשו משכורת ופיצויים עבור התקופה שישב בכלא, קיים הפרקליט הצבאי שורה של בדיקות משפטיות והת־ייעצויות בענין. לאחריהם הגיע למסקנה, כי אכן זכאי נאפסו למשכורת עבור התקופה של חמש וחצי שנים, מתוך שבע וחצי שנים שבהם ישב נאפסו במאסר.

המשכורת תשולם לו עפ"י משכורתו של קצין בדרגת סגן, שהיתה דרגתו של נאפסו עד שהורד לדרגת רב־סמל עפ"י החלטת בית המשפט העליון בערעור. משכורתו של קצין בדרגת סגן מגיעה לכדי 1,000 ש"ח בחודש (עתי"ם).

שר הדתות מזועזע מהתנהגות המשטרה

משטרת ירושלים: תחקרנה הפעולות בליל שבת

שר הדתות, זבולון המר, התקשר אתמול לכ"ק האדמו"ר מפיטסבורג באשדוד והביע בפניו את הזדעזעותו מהתקרית שארעה בליל שבת בו השתמשה בגז מדמיע נגד הציבור החרדי, בעוד שכמה נערים הם היו שיידו אבנים על מכוניות.

שר הדתות הביע הזדהות עם כ"ק האדמו"ר שליט"א, שקיבל את אות יקיר העיר אשדוד, ועם בית החסידות מפיטסבורג, הידידים כשוחרי שלום ומקרבי לבבות. השר אמר כי יפעל בכל יכולתו לבדיקת התקרית החמורה.

רבה של ירושלים, הרב יצחק קוליץ, הביע בפני סגן מפקד משטרת ירושלים, שלמה תורג'מן, את מחאתו על התנהגות המשטרה כלפי המשתתפים בארוע עם האדמו"ר מפיטסבורג. הרב ציין כי לא ניתן לעבור לסדר היום על התנהגותה החמורה של משטרת ירושלים. תורג'מן השיב לרב יצחק קוליץ, כי המשטרה תחקור את פעולותיה בארועי ליל שישי ברחוב מלכי ישראל.

נשיא התאחדות חסידי פיטסבורג באמריקה, הרב רהר שפיגל, שלח אתמול מכתבי מחאה לראש הממשלה יצחק שמיר, לשר המשטרה חיים בר לב ולשגריר ארה"ב בארץ תומס פיקרינג, על התנהגותה של המשטרה ועל השימוש בגז מדמיע נגד אנשים חרדים. (עתי"ם)

מרפאות ומכונים רפואיים פרטיים יחוייבו ברישוי ובפיקוח ממשלתי

בעקבות מקרים חוזרים של ארועים רפואיים חריגים ★ התקנות ייכנסו לתוקפן תוך 3 חדשים

כל המרפאות והמכונים הרפואיים הפרטיים בישראל יחוייבו ברישוי ופיקוח של משרד הבריאות.

כך נקבע בתקנות חדשות שנחתמו השבוע על ידי שרת הבריאות, ארבלי אלמוזלינו, בתום עבודה שנמשכה שלוש שנים.

בחודשים האחרונים, עקב מקרים חוזרים ונשנים של ארועים רפואיים חריגים שהתרחשו במרפאות ובמכונים פרטיים, זורזה עבודת התקינה והחקיקה והחל מיום פרסום התקנה (שלושה חודשים) היא תיכנס לתוקפה.

בהתאם לתקנות החדשות נקבע, כי בכל מירפאה יהא חייב להיות נוכח רופא בשעות פעילותה. עם זאת, נקבעו בתקנון, מה הן הפעולות הרפואיות המותרות לביצוע במירפאות ובמכונים, ומה הם התנאים הנדרשים לביצוע פעולות אלה. על פי התקנות נקבע, כי מרפאות שבהן מבוצעות פעולות חירורגיות קטנות, כמרגם מרפאות שבהן מבוצעות פעולות חירורגיות בהרדמה מלאה, יחוייבו ברישוי ורישום בפנקס המירפאות, שינוהל באגף לשירותי אישפוז במשרד הבריאות.

בהתאם לתקנה זו יוכל משרד הבריאות לפקח על הנעשה במרפאות ובמכונים הפרטיים, במטרה למנוע רשלנות רפואית העלולה לפגוע בחיי חולים, הפונים לעזרת מירפאות פרטיות.

כמו כן יחוייבו כל המירפאות והמכונים לעמוד בדרישות של תנאים פיזיים הולמים, כח אדם מיומן, מיכשור רפואי מתאים, ציוד וסידורים מתאימים לביצוע פעולות רפואיות, כפי שהותוו בתקנות אלה (עתי"ם).

באסיפת חירום של ועד הורים ברמות 03

נשקלת אפשרות להגיש צו מניעה נגד עירית ירושלים בענין מוסדות החינוך בשכונה

—מאת סופר "המודיע"—

עקב המגמה של פקידי עירית ירושלים, בפרט במחלקת החינוך, להמשיך ולקפח את זכויות ילדי השכונה רמות 03 במתן שירות מוניציפאלי לצרכי החינוך, זאת ללא כל הצדקה ועפ"י שיקולים פסולים הוחלט בהתייעצות עם משפטנים לבדוק את דרכי הפעולה הלא מן הממנב שבימים הקרובים יוגש צו מניעה נגד העירייה.

ועד ההורים החליט שלא יסכים לכל פתרון ביניים בנושא זה, אלא אך ורק בקבלת מבנים מהעיריה, על מנת להסיר את העוול והקיפוח המשווע שהילדים סבלו עד כה.

לא יתכן שראשי העיריה מודעים למצב ונכונים להידברות עם הצדדים ולהגיע להסכם המקובל על כולם, ומאידך גיסא פקידים ומנהלי מחלקות, הנתונים ללחצים מגורמים מסויימים, מושפעים לקבלת החלטות חריגות, טוען ועד ההורים.

ראש עירית ב"ב דורש תגבור קווי 54 ו־61

דרישה חד משמעית מהנהלת חב' "דן" לשפר באורח מיידי את המצב בקווי האוטובוסים "54", "61" שמב"ב לתל אביב וממנה — הגיש ראש העיר, הרב משה אירנשטיין, במברקים ששיגר לגורמים התחבורתיים שונים.

במברקו מוען ראש העיר, כי באחרונה התמר המצב בקווים אלו, והם עמוסים לעייפה, ועל ציבור הנוסעים להמתין זמן רב בתחנות בשרב הכבד.

הוא הוסיף, כי מידי יום ביומו מתקבלות במשרדו תלונות רבות של תושבים שנמצאו לאחר בדיקה, מוצדקות לחלוטין.

כמו"כ מחה על עומס בקווי התחבורה לחופי הרחצה, זאת, למרות המחיר הגבוה של כרטיסי הנסיעה.

נעצרו 3 חשודים בנסיונות לפגוע במטרות ערביות

שלושה צעירים יהודים מירושלים העתיקה נעצרו לפני מספר ימים כחשודים בנסיונות ובקשירת קשר לפגוע במטרות ערביות.

כתב עתי"ם מוסר, כי ברשות השלושה נמצאו אמצעי לחימה שונים מוסתרים במקומות מחבוא.

גורמים בכירים במשטרה אישרו את דבר מעצרם של שלושת החשודים, אך עם זאת הוטל איפול מוחלט על הפרשה, בטענה שגורמים בטחוניים נוספים מעורבים בחקירה, הנמצאת עתה בעיצומה.

אמש נמסר, כי שלושת החשודים נעצרו ביום חמישי שעבר, כשברשות אחד מהם, נער בן 17, נמצאו בתוך תיק שני בקבוקי תבערה, רימון עשן ותחמושת קלה. הצעיר המזוהה עם תנועת כך, נעצר בירושלים. יחד עמו נעצרו שני חשודים נוספים ומעצרם הוארך ל־10 ימים.

אחד החשודים שוחרר אתמול ממעצרו עם תום חקירתו. מהמשטרה נמסר כי לא ידוע אם נעשה שימוש באמצעי החבלה שנמצאו ברשות החשודים.

החקירה נמשכת (עתי"ם).

● ירושלים — הועדה המקומית לתכנון ובניה בבאר־שבע אישרה תוכנית להקצאת 2,000 מגרשים לבניה עצמית בעיירה לאקיה, דרומית לבאר־שבע. (עש"ת)

יו"ר ועדת העבודה והרווחה:

"270 מיליון ש"ח כספי ביטוח סיעוד באוצר"

ועדת העבודה והרווחה המשיכה אתמול בשמיעת דיווח על הפעלת חוק ביטוח סיעוד.

מנכ"ל הביטוח הלאומי, מרדכי צפורי, מסר, כי הגביה השנתית בענף ביטוח סיעוד מסתכמת השנה ב־60 מיליון ש"ח. ב־1986 הוקצבו ב־23 מיליון ש"ח למשרדי העבודה והרווחה והבריאות לטיפול קהלתי ומוסדי בקשישים ולפיתוח שרותים. נוספו 283 מקומות אשפוז נוספים שיאפשרו תוספת של 90 אלף ימי אשפוז. מ־1.4.88 יושקע עיקר התקציב בתשלום גמלאות אישיות. קצב הגידול בהשקעות בטיפול בקהילה בעקבות חוק ביטוח סיעוד גדל פי 4.

יו"ר הוועדה הארצית לביטוח סיעוד פרופ' א. רוזין, פירט את הפרוייקטים העומדים לאישור בוועדה, והזהיר מפני תהליך של הגדלת מספר המיטות לקשישים סיעודיים על חשבון מיטות בבתי־אבות לקשישים עצמאים, וזאת ללא פיתוח מערכת מספקת של שרותים קהילתיים.

נציג משרד הבריאות, שרגא הבר מסר על תכנית של 38 מיליון דולר שהגיש המשרד לפיתוח פרוייקטים עד 1990, תכנית שתתן פתרון ל־1400 מיטות לקשישים במוסדות, 1100 מיטות סיעודיות, 403 מיטות־יום, 331 מיטות לתשושי־נפש, ושיפור התפקוד של כ־400 מיטות קיימות.

יו"ר הועדה, ח"כ א. נמיר, טענה, כי קיים בלבול וחוסר בהירות לגבי הוועדה הארצית שלפי החוק צריכה להיות ועדה מייעצת ולא מחליטה, ובתנאים הנתונים אינה מסוגלת לעמוד במטלות ולהתמודד עם המשרדים. 270 מיליון ש"ח מכספי ביטוח סיעוד מוחזקים באוצר והדבר מוכיח, כי אין מנוס מתיקון החוק. הוועדה תמשיך לעקוב אחר ביצוע החוק.

חוק לתיקון פקודת הרופאים אושר בוועדת העבודה

ועדת העבודה והרווחה אישרה את החוק לתיקון פקודת הרופאים.

החוק הוגש עוד בכנסת העשירית; הדיונים בו התמשכו בין היתר בגלל התנגדות נמרצת של הרופאים לסעיף המאפשר למנכ"ל משרד הבריאות להתלות עד למשפט רשיון של רופא שעבר עבירה שיש עמה קלון. הנוסח שאושר בסופו של דבר בוועדה נתקבל על דעת כל הנוגעים בדבר: המנכ"ל יתן החלטתו לאחר שהתייעץ בוועדת מומחים מורכבת מנציגי הרופאים והיועץ המשפטי לממשלה.

החוק מטיל בין היתר חובת בחינות לקראת סטאז' על בוגרי בית־ספר לרפואה בחו"ל, ומסדיר בחינות של רופאים מחו"ל כתנאי לקבלת רשיון לעבוד בארץ.

החוק יונח על שולחן הכנסת לקריאה שניה ושלישית.

שיבושים בכביש החוף בגלל תקלות בשתי משאיות

שיבושים חמורים חלו אתמול בתנועת כלי הרכב בכביש החוף, סמוך למכון וינגייט ליד נתניה, בגלל תקלות טכניות בשתי משאיות.

באחת המשאיות נשבר הציר האחורי והיא חסמה את התנועה בנתיב השמאלי, מטען המשאית — ירקות בתפזורת — התפזר על הכביש.

המשאית האחרת חסמה את הכביש בנתיב הימני, לאחר שחלקה הקדמי עלה באש כתוצאה מקצר חשמלי.

מגדלי החיטה עתרו לבג"צ בענין החיטה בשנת השמיטה

אירגון עובדי הפלחה טוען בעתירה לבג"צ, כי שר המסחר והתעשיה אריאל שרון, נכנע ללחץ "חוגים חרדיים" בכל הקשור לשיווק החיטה שנקצרה במהלך שנת השמיטה.

כמו כן טוענים מגדלי החיטה בעתירתם, כי בעלי תחנות הקמח נכנעו אף הם ללחץ חוגים חרדים קיצוניים, ומסרבים לקלוט בתחנות הקמח חיטה שנקצרה במהלך שנת השמיטה.

העתירה הוגשה אתמול על ידי ארגון עובדי הפלחה, שבו מאור־גנים מרבית מגדלי החיטה בארץ, והיא מופנית נגד שר המסחר והתעשיה, שר החקלאות, שר האוצר ואירגון בעלי תחנות הקמח.

העותרים טוענים באמצעות עו"ד ד"ר יעקב נאמן, כי בשל הלחץ שהפעילו "חוגים חרדיים" על השר שרון, הוא מנע החתימה על חוזה עם מגדלי החיטה לפיו יקבלו המגדלים 193 דולר לטון חיטה. העותרים טוענים כי מנסים להעמיס על גבם את ההוצאות שנגרמו למדינה כתוצאה משנת השמיטה. הם גם קובלים על כך שאין שרי האוצר, החקלאות והמסחר והתעשיה מעבירים את ההכרעה על מחיר החיטה הסופי לדיון בממשלה.

העותרים מפרטים את המצוקה שאליה ניקלעו השנה בגלל שנת השמיטה. לטענתם, משק החיטה מצוי בפיקוח ממשלתי מלא. הממשלה קובעת את מחיר החיטה ואת גובה הסובסידיה, וקיים איסור מוחלט על יבוא חיטה. לטענתם, במשך כל השנים אימצו הממשלה והמגדלים את פסיקת הרב קוק זצ"ל וההסדר שעליו סמך. לפי הסדר זה יכולים המגד־לים למכור לנכרים לשנה את אדמתם והגידולים קיבלו הכשר מהרבנות הראשית לישראל שהם נקיים מחשש שביעית. לטענת העותרים, בית דין צדק של העדה החרדית אינו מכיר בהסדר זה.

העותרים טוענים כי ערב שנת השמיטה סוכם שהממשלה תרכוש את החיטה במחיר 193 דולר לטון, אך עד היום נמנע מינהל הסחר הממשלתי לחתום על ההסכם וכל זאת בשל לחץ של חוגים חרדיים על השר שרון. "בעקבות העלאת נושא שנת השמיטה על ידי חוגים חרדיים, שאינם סרים לפסקי הלכה של מועצת הרבנות הראשית, נימנע מינהל הסחר לחתום על ההסכם. המגדלים קיבלו מקדמה של 162.5 דולר לטון חיטה, אך מינהל הסחר מסרב לחתום על ההסכם הרב שנתי, למרות שכל פרטיו סוכמו. כמו כן סרב לשלם את הסכום המלא שהובטח להם בגין אספקת חיטה", נאמר בעתירה.

העותרים טוענים כי אין משלמים להם את ההפרש מאחר ומשרד האוצר ומשרד החקלאות מבקשים להעמיס על גבם את עלויות שנת השמיטה. העותרים טוענים כי לפני שבוע הסתיים הקציר וכי נגרמים להם נזקים כספיים קשים, מאחר ואין הממשלה עומדת בהתחייבות לשלם להם את מלוא הסכום שסוכם.

"סיבת העיכוב בתשלום מחיר החיטה, נובעת בין היתר, מכך ששר התעשיה והמסחר נטל על עצמו, משיקולים השמורים עמו, תפקיד של קידום מטרות הדת אשר אינו מעניינו ואינם נמנים על תחום העניינים שלמענם הוסמך להשתמש בשיקול דעתו", טוענים העותרים, ומוסיפים: "שר התעשיה והמסחר דחה את שיקול דעתו מפני דעתם של חוגים חרדיים, הפוסלים את החיטה שגדלה בארץ בשנת השמיטה, למרות היתר מפורש של מועצת הרבנות המסיר סמנה חשש שביעית, אין לדברי העותרים, לחוגים חרדיים אלה כל סמכות שבדין ואין שר התעשיה והמסחר רשאי לשים שיקול דעתם של אלה במקום בו עליו להפעיל את שיקול דעתו, ברצונו לרצות את הציבור החרדי חרג שר התעשיה והמסחר מסמכותו", הם טוענים. (עתי"ם)

25,000 דונם נשרפו הקיץ ב־400 דליקות

מתוכם 5000 דונמים יערות

המטה המשותף למלחמה בשריפות יער, בהשתתפות משרד הפנים, צה"ל, קרן קיימת לישראל, מפקחי כבאות ורשות שמורות הטבע — התכנסו אתמול במשרד הפנים בירושלים. במטה דווח, כי הקיץ ארעו כ־400 שריפות יער, בהן נשרפו 5000 דונם יערות ועוד כ־20 אלף דונם חורש טבעי ואדמות מרעה.

בדיון סוכם על סיוע שיינתן ע"י צה"ל במקרים של שריפות גדולות, אשר בהן לא ניתן יהיה להתמודד בכוחות הכיבוי הקיימים. צה"ל העמיד לרשות שירותי הכבאות רכב כיבוי נוסף וכן ישתתף בפלוגות הכיבוי המתאמנות בבית הספר הארצי לכבאות.

שריפות היער השנה הן בעלות עצמה חזקה, בשל החום הכבד והעשבייה הגבוהה. במקרים רבים נעלם גורם ההצתה.

המטה המשותף פנה למשטרה להגביר את פעולות המניעה ע"י סיורים באיזורי היערות.

המטה קורא לכל האזרחים שישמשו כגורם מדווח על כל מקרה של עשן או אש והדיווח יתקבל בשירותי הכבאות ובקק"ל. (עש"ת)

תיבדק האפשרות להקים וועדה קרואה ברחובות

מצבה הכספי של העיריה קשה בגלל ארנונה נמוכה

משרד הפנים החליט להקים ועדת בדיקה בראשותו של חיים קוברסקי, מי שהיה מנכ"ל משרד הפנים, שתקבע אם ניתן לפזר את מועצת עירית רחובות ולהקים ועדה קרואה תחתיה.

כזכור, דרש ראש העיריה עוד לפני כחצי שנה כי תקום ועדה כזאת, מכיוון שעירית רחובות נקלעה לקשיים כספיים. כעת ביקש ראש העיריה ממשרד הפנים הלוואה, כדי שיוכל לשלם משכורות עובדי העיריה לחודש יולי ולמנוע את שיתוק העיריה כולה.

הבעיות הכספיות של רחובות נובעות מכך, שהארנונה שהיא גובה בשנתיים האחרונות היתה מן הנמוכות בארץ, ולא התאימה למה שנקבע ל"תקרה" על ידי משרד הפנים וועדת הכספים.

כדי לכנס את הוועדה הבודקת דרושים חתימותיהם של שר המשפטים ושל שר הפנים, תפקיד שממלא כעת ראש הממשלה יצחק שמיר.

שריד כבר חתם, אך עד ששמיר יחתום אי אפשר יהיה להוציא את ההחלטה אל הפועל, מסרו גורמים בכירים במשרד הפנים. (עתי"ם)

מחשב מאתר צמתים המועדים לתאונות

לשכת התנועה של משטרת חיפה נעזרת במחשב לאיתור צמתים וכבישים המועדים לתאונות דרכים. על כך מסר אתמול ראש לשכת התנועה במשטרת מרחב חיפה, רפ"ק יהודה סולומון, בפגישה עם עיתונאים.

בפגישה השתתפו גם קצין הפיקוח על התנועה בדרכים במרחב, פקד אבי מינקובסקי, וראש מדור תאונות דרכים במרחב, מפקח ברוך פריזמה.

ראש לשכת התנועה אמר כי מזה מספר חודשים מופעל במרחב חיפה מחשב המוזן במידע אודות תאונות דרכים ועבירות תנועה. מחשב זה מסייע בתיכנון פעולות לאכיפת החוק, תוך הפקת לקחים מהמידע המוחזר אליו.

רפ"ק סולומון הוסיף, כי המשטרה פועלת עתה לטיפול אינ־טנסיבי באכיפת החוק, במטרה להביא לירידה בעקבות תאונות הדרכים.

הוא ציין, כי במחצית השנה האחרונה חלה ירידה של כ־7 אחוזים במספר תאונות הדרכים עם נפגעים לעומת אשתקד.

רב־פקד יהודה סולומון הדגיש את חלקם של הולכי הרגל כגורם לתאונות הדרכים, ואמר כי מת־נהלת עתה פעולת אכיפה במטרה להחדיר את תודעת הבטיחות להולכי הרגל, המהווים כ־16 אחוז מהגורמים לתאונות הדרכים.

לשכת התנועה של משטרת מרחב חיפה הפעילה באחרונה "ערוץ מידע" שבו מועבר לקט של פסקי דין בנושא תנועה לסיירי המשטרה והבוחנים, לצורך הפקת לקחים. לקט זה מכיל הערות של בית המשפט במשפטי תעבורה שונים. (עתי"ם)

תובע להעניק זכויות הצבעה שוות למניות הבנקאיות

מאת סופרנו הכלכלי

ח"כ דן תיכון תובע להעניק זכויות הצבעה שוות למניות הב־נקאיות שבהסדר. תיכון מתכוון להעלות נושא זה בדיון שיתקיים מחר בוועדת הכספים של הכנ־סת, שתתייחס לשינויים בהסדר המניות כדי לאפשר מיסחור המניות.

הוא הביע ביקורת על התנהגות ראשי ההסתדרות ובנק הפועלים ואמר, כי הם מתנגדים לתת זכויות הצבעה שוות למניות, מחשש שההסתדרות וחברת העובדים יאבדו את שליטתם על הבנק, שכן לאחר פידיון המניות, תקבל הממ־שלה את המניות ועיקר השליטה בבנקים תמצא בעצם על ידי הממ־שלה.

יצויין, כי במסמך שגובש לאחרונה בבנק ישראל מוצע שהממשלה תמנה 75 אחוזים מחברי מועצות המנהלים בבנקים. ההצעה נדונה כעת על ידי ראשי האוצר ובנק ישראל והנטייה היא לקיים את ההצעה. שר האוצר משה נסים אמר בשבוע שעבר כי טרם קיבל החלטה בענין.

הצעה אחרת הנדונה על ידי שר האוצר היא שהממשלה תמכור בהדרגה את מניות הבנקים שב־הסדר שיגיעו לידיה באוקטובר 1988, עם פידיון המניות.

לקבוע לפחות ארבע שעות ביום ללימוד בבין הזמנים
בס"ד
קריאה קדושה
[illegible]
אלעזר מנחם מן שך
חיים שמואלביץ
יעקב ישראל קניבסקי
משה חברוני
שלמה זלמן אויערבאך
(הסדר לפי א"ב)
שבני תורה יתאספו בבין הזמנים במקום תורה
[illegible]
יעקב ישראל קניבסקי

מכירה חד פעמית מתוצרת ארה"ב
כגדי ילדים, שמלות לילדות, נערות ונשים חולצות תלבושת (ורודות) גרביים 40 ד'. בדים, כמו"כ במחיר הזדמנותי סיפים וקמן
בימים רביעי וחמישי 10 — 8 בערב בשדרות וידניץ 13, בני ברק
כל הקודם זוכה

רחוב חזון איש 2 בני ברק
מכונות גילוח "פיליפס"
מכל הסוגים
אין יותר זול מאשר בירוך
חדש!
הגיע סכינים להחלפה

נמשכת ההרשמה לטיולי "בין הזמנים"
לגילאי 18 — 14 (בנים)
באוירה חרדית
לצפון:
שימו לב לשינוי בתאריכים א'־ה בימים ג'־ד' — ס"ז — י"ז מנ"א רמת הגולן, הגליל העליון, אזור חבראס ועוד
לדרום:
בימים ג' ד' ה' — כ"ג, כ"ד, כ"ה מנ"א מכתשים, הר הנגב ועוד
פרטים והרשמה
03־785089 03־792880

מוסדות "אור יעקב" ו"אור זרוע" באר"ל
ע"ש הרב ר' יעקב מזרחי זצ"ל והבן רידוד הי"ד
רחובות
ראש העין
כוס תנחומים
אנו משתתפים בצערו ובאבלו הכבד של מכובדנו
הרה"ג ר' יוסף שטיגל שליט"א
עם פטירת רעיתו הנכבדה הצדקנית
מרת רחמה פרומא ע"ה
המקום ינחם אותך בתוך שאר אבלי ציון וירושלים
ולא תוסיפו לדאבה עוד
ההנהלה והאברכים

נופש והבראה באשדוד
בקמפוס ישיבת "נוה הרצוג"
נותרו מספר מקומות
פרטים והרשמה
055־21738 055־24204

טובית
בגדי ילדים
ללקוחותינו בבני ברק
החנות פתוחה כל יום אחה"צ בשעות 7:30—5:00
בר' עקיבא 107 בחצר
הגיע תלבושת אחידה לבתי הספר

חדש בעיר
"הכוכב"
רח' שמעון 38 עיר
ב"מרבנן הכוכב"
ע"י יוקות השמיטה
כשר למהדרין
בהשגחה
טל. 954151 959864
957709
לבקש את יוסי או יהודה
★ פיצה בחיוג ישיר
★ פלפל ★ בליבנצס
★ מלאווח
והכל במחיר הכרות